

ՆԱԽԱԳԱԿ ԼԱԿՈՒՏ ԶՈՒՅԹԵՆ ԱՆՑԱԻ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ԵՄԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հանրապետության նախագահ Կոր. Էմիլ Լախուտ Շոնի երկիրները իր շրջապատյունին փոխարինելու մեջ Քուեյթի իր այցելությունը արարտելով, ուղղուեցաւ դէպքի Արաբական Միացեալ Էմիրություններ:

Նախագահ Լախուտ նախապես երեկոյեան Քուեյթի իշխան շէյխ ժապէր Ահմատ Սուպահի հետ գումարեց ժողով մը, որուն մասին Քուեյթի արտաքին հարցերու պետական նախարար Սիլեյ-նան Մաժէտ Շահին ըսաւ, թէ անկա կեդրոնացած է շրջանային վարչապետներուն ու իրարայն միակողմանի հեռացումին նկատմամբ Լիբանանի կեցուածքին վրայ, առանց անդրադառնալուն նիստավան հարցերու:

Երէկ, նախագահ Լախուտ շէյխ ժապէրի ընկերակցեցաւ Քուեյթի ծովագիտութեան գիտական համալիրին բացումին:

Ան հանդիպում մը ունեցաւ Քուեյթի մէջ լիբանանեան գաղութին հետ՝ անոր հաւատարմութիւնը, որ հարաւային Լիբանանին իւրայնեան հեռացումը արդիւնքն է անոր պարտութեան եւ ոչ թէ ՄԱԿի թիւ 425 որոշումը գործադրելու նախնաձիւններուն, որով հետեւեալ 1978ին ի վեր մերժած է պալմա գործարկել:

Քուեյթէն մեկնելէ ետք, անոր իշխանին յոսով հեռագրին մէջ, նախագահ Լախուտ

շնորհակալութիւն յայտնեց իր արժանաքան մեծարանքին ու շեղմը ընդունելութեան, որոնք այստայայտեցին Լիբանանն ու Քուեյթը եւ անոնց ժողովուրդները իրար կապող սերտ յարաբերութիւնները: Լախուտ իր ու Լիբանանի ժողովուրդին անունով բարձր գնահատեց Քուեյթի պատկանութիւնը յայտնաբերելու իւրայնեան վերջին մեծ յարձակումներուն ատեն: Քուեյթի այս կեցուածքը, զոր յայտարարեց անոր առաջին փոխ վարչապետ եւ արտաքին գործոց նախարար շէյխ Սուպահի Ահմատ Սուպահի Պէյրուսի մէջ գումարեցած արքայարտաքին գործոց նախարարներուն ժողովին, կը հաստատե՞ թէ Քուեյթը նեցուկ կը կանգնի Լիբանանի եւ անոր իրաւատէր կեցուածքին՝ արդար եւ ամբողջական խաղաղութեան սկզբնադրուելու հիմամբ, ըսաւ նախագահ Լախուտ:

Ան իր հեռագրին մէջ նաեւ ըսաւ, որ պատերազմի դադարեցումներէն ետք, Լիբանան միշտ ձգտած է արդար եւ ամբողջական խաղաղութեան, եւ Քուեյթի պատկանութիւնը յայտնաբերելու նախնաձիւններուն, որով հետեւեալ 1978ին ի վեր մերժած է պալմա գործարկել:

Քուեյթէն մեկնելէ ետք, անոր իշխանին յոսով հեռագրին մէջ, նախագահ Լախուտ

ընդունեց իր արժանաքան մեծարանքին ու շեղմը ընդունելութեան, որոնք այստայայտեցին Լիբանանն ու Քուեյթը եւ անոնց ժողովուրդները իրար կապող սերտ յարաբերութիւնները: Լախուտ իր ու Լիբանանի ժողովուրդին անունով բարձր գնահատեց Քուեյթի պատկանութիւնը յայտնաբերելու իւրայնեան վերջին մեծ յարձակումներուն ատեն: Քուեյթի այս կեցուածքը, զոր յայտարարեց անոր առաջին փոխ վարչապետ եւ արտաքին գործոց նախարար շէյխ Սուպահի Ահմատ Սուպահի Պէյրուսի մէջ գումարեցած արքայարտաքին գործոց նախարարներուն ժողովին, կը հաստատե՞ թէ Քուեյթը նեցուկ կը կանգնի Լիբանանի եւ անոր իրաւատէր կեցուածքին՝ արդար եւ ամբողջական խաղաղութեան սկզբնադրուելու հիմամբ, ըսաւ նախագահ Լախուտ:

Վարչապետ Սեյիմ Հըս էրէկ հեռագրեց նախագահ Լախուտի եւ անոր հետ քննարկեց Սեյուսական Արաբիոյ եւ Քուեյթի մէջ իր խորհրդակցութիւններուն արդիւնքները, յատկապէս երկու երկրներու դեկավարութեան արտայայտած Լիբանանի հետ պարզակցութիւնը: Սուսեցաւ նաեւ քաղաքական տարբեր հարցերու մասին:

Վարչապետ Սեյիմ Հըս էրէկ հեռագրեց նախագահ Լախուտի եւ անոր հետ քննարկեց Սեյուսական Արաբիոյ եւ Քուեյթի մէջ իր խորհրդակցութիւններուն արդիւնքները, յատկապէս երկու երկրներու դեկավարութեան արտայայտած Լիբանանի հետ պարզակցութիւնը: Սուսեցաւ նաեւ քաղաքական տարբեր հարցերու մասին:

Վարչապետ Սեյիմ Հըս էրէկ հեռագրեց նախագահ Լախուտի եւ անոր հետ քննարկեց Սեյուսական Արաբիոյ եւ Քուեյթի մէջ իր խորհրդակցութիւններուն արդիւնքները, յատկապէս երկու երկրներու դեկավարութեան արտայայտած Լիբանանի հետ պարզակցութիւնը: Սուսեցաւ նաեւ քաղաքական տարբեր հարցերու մասին:

ԳԵՄՊԱՆ ԱՐՄԱՆ ՆԱԲԱՍԱՐԳԵԱՆ ԱՅՅԵԼԵՑ ՆԵՐՍԷՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԺԹ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ-ՊԱՏՐԻԱՐԿԻՆ

Հայաստանի դեպքան Արման Նաւասարդեան երկկայնեց Ներսէս-Պետրոս ԺԹ. Կաթողիկէ Հայոց կաթողիկոս-պատրիարքին, որուն հետ տեղի ունեցած գործընթացը մասնաւորաբար շոշափեց Լիբանան - Հայաստան, ինչպէս նաեւ՝ իրաւանաւոր համայնքին եւ Հայաստանի միջեւ յարաբերութեան եւ համագործակցութեան վերաբերեալ հարցեր: Այս առիթով, դեպքան Նաւասարդեան բարձր գնահատեց Հայ կաթողիկէ համայնքին հաւանաբար գործունէութիւնը՝ յոգուտ Հայաստան - Սփիւռք կապերու առաւել ամրապնդումին:

ԴԻԻԱՆ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ԿԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆԻ

«ԿԱՆԱՅԻ ՆՍՏԱՇՐՁԱՆ» ԿԱՆԱՅԻ ԶԱՐԴԻՆ ԶՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Կանայի շարդին չորրորդ տարեկիցին նախորեակին, Արաբական Համալսարաններու Միութեան խորհուրդը իր 33րդ նստաշրջանի բացումը կատարեց Երէկ Պէյրուսի մէջ. «Կանայի նրատաշրջան» անունին տակ, հովանաւորութեամբ հանրապետութեան նախագահ Կոր. Էմիլ Լախուտի:

Նախագահ Լախուտի ներկայացուցիչ, տեղեկատուութեան եւ գաղթակներու հարցերու նախարար Անուար Նալիլի, այս առիթով, արտասանած իր խօսքին մէջ վերահաստատեց, թէ Լիբանան կառչած է ՄԱԿի թիւ 425 որոշումը բառացի եւ առանց նախապայմաններու գործադրութեան: Լիբանանի համար անընդունելի է իւրայնեան ուժերու ամբողջական եւ միայն միջազգային սահմաններ հեռացումէն նուազ բան, ըսաւ Նալիլի, աւելցնելով, որ անոր կողքին Լիբանան կը պահանջէ ամբողջական լուծում մը, որուն մաս կը կապուէ Կոլանէն հեռացում մինչեւ 1967ի սահմաններ եւ պաղեստինցի գաղթականներու տունդարձի իրաւունքի երաշխաւորում:

ՍԱՔՍԱՏՈՒՐՔԵՐԸ ՎՃԱՐԵԼ ՍԱՍՆԱՎՃԱՐԻ ԴՐՈՒԹԵԱՄԲ

Պուրճ Համուտի Առեւտրականներու Միութեան նախագահ Փոյ Այանեան կողմէ ուղղեց տնտեսութեան նախարարութեան եւ մաքսատուրքերու գերագոյն խորհուրդին, որ վերատեսութեան ենթարկեն ներածուած ապրանքներուն վրայ հաստատուած տուրքերը եւ դուրուժիւնները ընծայեն ներածող վաճառականներուն:

Այանեան աւելցուց, որ առեւտրական մարզը կը դիմագրաւ յճացած վիճակ մը, որ կրնայ աղէտի վերածելի, եթէ կարելի չըլլայ կանխել գայն՝ տուրքերու նուազումով: Ան առաջարկեց մաքսատուրքերը վճարել մասնավճարի դուրուժեամբ:

Միւս կողմէ, Պուրճ Համուտի առեւտրականներուն անունով, Այանեան շնորհակալութիւն յայտնեց կրթութեան նախարարին՝ Տալեթի կրթական ծրագրին մէջ ներառելու անոր որոշումին համար:

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԹԱՂԱՆ ԹԱՓՈՐ

Աւագ Ուրբ, 21 Ապրիլ, 2000ին Մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի Չարչարանաց, Խաչելութեան ու Թաղման յիշատակին սրբազան արարողութիւնը պիտի կատարուի Նոր Մարաշի Սրբոց Զատասնից Մանկանց եկեղեցոյ մէջ:

Այս առթիւ յետ արարողութեան թաղման հանդիսաւոր թափօր պիտի կատարուի, մասնակցութեամբ քահանայից դասուն, Դպրաց Դատուն եւ ժողովուրդին: Եկեղեցական արարողութեան եւ թափօրին պիտի նախագահուի ու քարոզէ

ԳԵՐՇ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՂՍ. ԽԱՉԵՐԵԱՆ (Բարեջան Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց)

Ժամերգութիւն ժամը 4:00ին
Թափօր ժամը 5:00ին

Կոչ կուղղենք մեր ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն, մասնակցից դառնալու թաղման արարողութեան ու զօրանալու մահով Յարութիւն կերտած Քրիստոսի Խաչով:

ՍՐԲՈՅ ԲԱՌԱՍՆԻՅ ՄԱՆԿԱՆՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԹԱՂԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

HAIGAZIAN UNIVERSITY
invites you to an exhibition entitled "A KEY TO ETERNITY" by the two Bulgarian Artists: **ONNIK KARANFILIAN (Graphics) & NINA KOLEVA-KARANFILIAN (Textile)** On **Tuesday April 18, 2000 - 6:00 p.m. Arthur Matossian Gallery - (Kantari)**
The Exhibition will continue on April 19 and 20 from 10:00 a.m. to 5:00 p.m.

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԸՍԻ ԵՒ ԶՕՐ. ԺԱՄԻԼ ՍԱՅԷՏԻ ՄԻՋԵՒ ԾԱԳԱԾ ՀԱՐՅԸ ԼՈՒԾԵԼ ՏԱՐԲԵՐ ԶԵՒՈՎ

ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԺԱՆՈՒՅՑ

Երեսփոխան Ժան Օպէլտ ըսաւ, որ վարչապետ Սեյիմ Հըսի եւ ընդհանուր պաշտօնակցեան ուժերու ընդհանուր տնօրէն գործաժամի Սայէտի միջեւ ծագած հարցը կարելի է լուծել տարբեր ձեւով:

«Զօր. Սայէտ նոր քաղաքականութիւն չմշակեց, ոչ այճելու չափ քաղաքականութեան շեղեցաւ, այլ պետութեան քաղաքականութիւնը ներկայացուց իր գլխաւոր թաղանթներուն ուղղութեամբ գրեթէ անփոփոխ կամ յորդորներու ձեւով, բան մը որ արժանի է դրուատիքի, ուղադրութեան եւ արդար գնահատման»:

Երեսփոխան խալիլ Հըրաուի, երկկ մարտնչներու Սֆէյր պատրիարքին հետ տեսակցելէ ետք, նոյն հարցին անդրադառնալով ըսաւ, որ գօր. Սայէտի յայտարարութեան հանդէպ վարչապետ Հըսի կեցուածքը անակնկալ մըն էր: Մենք կարիք ունէինք հանրապետութեան նախագահ գօր. Էմիլ Լախուտի կողմէ ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի յղուած յուշագրին բացատրութեան, եւ գօր. Սայէտ տուած այդ բացատրութիւնը, նկատելի տուած ան:

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

●Ովանցա Թօփալեանի մահուան առիթով,
Տէր եւ տիկին Աւետիս Սիմոնեան 10,000 լ. ո.
Տիկին Անահիտ Աճեմեան 20,000 լ. ո.
Զարմէնեան ընտանիք 20,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Սեդրակ Տէօրտիւեան 25,000 լ. ո.

ԿԱՐԳ ՈՏԵԼՈՒԱՅԻ

Հինգշաբթի, 20 Ապրիլ 2000ին, Նոր Մարաշի Ս. Բառասնից Մանկանց եկեղեցոյ մէջ, կէսօրէ ետք ժամը 4:00ին, տեղի պիտի ունենայ ՈՏԵԼՈՒԱՅԻ հանդիսաւոր արարողութիւն:

Ոտնուայի արարողութիւնը պիտի կատարէ՝ **ԳԵՐՊ. Տ. ՆԱՐԵԿ Ծ. ՎՐԴ. ԱԼԵԿՍԷՉԵԱՆ**

Սիրով կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդը, հաղորդակից դառնալու արարողութեան եւ օրուան պատգամին:

ՍՐԲՈՅ ԲԱՌԱՍՆԻՅ ՄԱՆԿԱՆՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԹԱՂԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԿ ՇԱՐԹԸ ԵՒ Ս. ԶԱՏԻԿԸ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԵՋ

Այսու կը ծանուցանենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդին, թէ Աւագ Շաբթուան յատուկ եկեղեցական արարողութիւնները Անթիլիասի Մայր տաճարին մէջ պիտի կատարուին ըստ ընկալեալ աւանդութեան եւ հետեւեալ ժամանակացոյցով:

ԱԵԼԳ. ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 20 Ապրիլ

- Կարգ Ապաշխարողաց 9:00ին
- Ս. Հաղորդութեան Պատարագ 10:00ին
Պատարագիչ՝ Տ. ՄԱՇՏՈՅ ՎՐԴ. ԶՈՊԱՆԵԱՆ
- Կարգ Ոտնուայի 4:00ին
Կատարող եւ քարոզիչ՝ Ն. Ս. Օ. Տ. Ս. ԱՐԱՄԱ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

- Կարգ Զարչարանաց Խաւարման Գիշեր 7:00ին
Քարոզիչ՝ Տ. ՆԱՐԵԿ Ծ. ՎՐԴ. ԱԼԵԿՍԷՉԵԱՆ

ԱԵԼԳ. ՈՒՐԲԱԹ 21 Ապրիլ
- Կարգ Խաչելութեան 9:00ին
- Կարգ Թաղման 4:00ին

ԱԵԼԳ. ՇԱՐԹԸ 22 Ապրիլ
- Առաւօտեան ժամերգութիւն 8:00ին
- Ճրագալոյցի Պատարագ 4:00ին
Պատարագիչ՝ Տ. ՄԱՄԻՍ ԱՐԿ. ԶՕՊՈՒԵԱՆ

Ա. ԶԱՏԻԿ 23 Ապրիլ
- Առաւօտեան ժամերգութիւն 7:00ին
- Ս. Պատարագ 9:30ին
Պատարագիչ եւ քարոզիչ՝ Տ. ԱՐՏԱԿԱՆԱՐԿ. ԹՐԹԻԵԱՆ

ԱԵԼԵԼՈՅ 24 Ապրիլ
- Առաւօտեան ժամերգութիւն 8:00ին
- Պատարագ 9:00ին
Պատարագիչ՝ Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԱՐԿ. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

Կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդի զաւակները, ներկայ գտնուելու սոյն արարողութեանց եւ հոգեպէս վերանորոգուելու քրիստոնէական հաւատքով ու աւանդութիւններով:

ԴԻԻԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՀԸՍ - ՇԱՐԷՆ ՀԵՌԱԶԱՅՆԱՅԻՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Վարչապետ Սեյիմ Հըս երկկ հեռագրեց Սուրբիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆարուք Շարէֆի եւ անոր հետ քննարկեց շրջանային իրավիճակը:

Վարչապետ Հըս նկատելի տուած, որ Խորաշէյ որոշած է Լիբանանի եւ Սուրբիոյ հետ ամրոցական յուճուածին փոխարէն հեռանալ Լիբանանէն վերահաստատելով, որ Լիբանան բացարձակապէս կը մերժէ ստանձնել Խորաշէյի հետ սահմաններուն ապահովութեան պատասխանատուութիւնը եւ կը մերժէ իւրայնեան սպառնալիքները սահմանային դէպքերու պարագային հարուստ:

Հ. Բ. Ը. Ա. - Հ. Ե. Ը. ԿԵԿՐՈՂԱԿԱՆ ԿԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՅԱԲԸ
(Մեծ Եղեռնի 85 Ամեակ)

Մասնակցութեամբ Հ. Ե. Ը. ի բոլոր Մասնակիւներուն եւ Միակերպներուն:
Տեղի կ'ունենայ Զորքշաբթի, 19 Ապրիլ 2000, երեկոյեան ժամը 8:00ին. Հ. Բ. Ը. Մ. ի Տեմիլքեան Կեդրոնի գաշտին վրայ:
ՀՐԱԻԷՐ

ՈՏԵԼՈՒԱՅԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՍՏՈՒՎՈՒԹԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԵՋ

Աւագ Հինգշաբթի, 20 Ապրիլ 2000ին, կէսօրէ ետք ժամը 5:00ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ մէջ, Ոտնուայի արարողութիւնը պիտի կատարէ եւ պիտի քարոզէ

ԳԵՐՇ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՂՍԿ. ԽԱՉԵՐԵԱՆ (Բարեջան առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմին)

Սիրով կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը, ներկայ գտնուելու հոգեպարար այս արարողութեան եւ լսելու սրբազան հօր պատգամը:
ԹԱՂԱՎԱՆ ԵՐՈՂՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՍՏՈՒՎՈՒԹԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ժեյու Լիբանանը: Խորաշէյ, որ Միջին Արեւելքի մեծագոյն պիտուորակն ուժն է անկարող է պահպանելու Լիբանանի հետ իր սահմաններուն անվտանգութիւնը, այ ինչպէս այսպիսի բան կը թեւադրուի Լիբանանի, ընդգրծեց ան:

Վարչապետը նաեւ վերահաստատեց, թէ Լիբանան նաեւ կառչած է կր մնայ Ապրիլեան Հասկացողութեան եւ կը մերժէ գայն փոփոխութեան ենթարկելու կամ շրջանցելու փորձերը:

Երեսփոխան Հըսն շէյն Հաթ Հասան վարչապետին հետ տեսակցելէ ետք յայտարարեց, որ ան ըսած է

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Արեւի Գալուստեանի մահուան առիթով, Թուրքիոյ Բոյնի ինքնակալութիւնը 100 ամ. տոլար Թուրքիոյ Բոյնի:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Պուրճ Համուտ, «Արմենիա» պոլոտայ, «Պանք տը Սիբի է տի Լիպան» ղիմաց, յարմար դարմանատան կամ գրասենեակի, 3 սենեակ, մուտք եւ սոլապան սենեակ: Հեռ. 01 - 267242:

Կ՝ՈՒԶՈՒԻ

●Հաստատութեան մը համար օրինակ մը, որ գաղափարներու ինքնաշարժի ռաիտարթօրէ: Ամսական առաւել շահաբաժին: Հեռ. 03-344704:

ՓՈՒԹԻՆ ԵՒ ՊԼԵՐ ԶՆՆԱՐԿԵՑԻՆ ԵՐԿՈՒ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԵԼԻՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուսիայի նորընտիր նախագահ Վլադիմիր Փուտինը երկրի Բրիտանիայի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցան վարչապետ Թոմաս Պլերի հետ:

Մինչ Փուտին «Տաուրիս» Սթրիթ»-ի վարչապետարանը կը հասնէր, 50-էն 60 հոգի ցոյց մը կը կատարէին հոն, իրրեւրոյցը Ձեռնիոյ մէջ ուսուսական արարքներուն դէմ:

Փուտին եւ Պլեր անտեսելով ցուցարարները, իրարու ձեռք թօթուեցին ու վարչապետարան մտան:

Ռուս պաշտօնատարներ յայտնած են, թէ Փուտին կ'ուզէ Բրիտանիա իր այցելութիւնը իրրեւ Մ. Նահանգներու հետ կամրջուած միջոց գործածել: Սակայն այցելութեան նախարարական լրատուագրութիւններու մեծամասնութեան ուղղութիւնը կ'երդունացած էր չեզնչ ընդդիմադրութիւնը ճգմբուս ուսուսական ուժերու արարքներուն վրայ:

Պլեր, որ անցեալ ամիս Ռուսիա այցելած էր, անցեալ շաբաթ յայտնած է, թէ Չեզնչիոյ գծով Բրիտանիայ մտահոգութեանց հարցը պիտի արծարծէ Փուտինի հետ, սակայն ան յստակ դարձուցած էր, որ չի նախընտրեր Ռուսիան մեկուսացնել:

Պլերի բանբերը յայտնեց, որ վարչապետը ներդրութիւն պիտի չի նշուի աշխարհի մէկ նոր ղեկավարին հետ լաւ յարաբերութիւններ գարգացնելու իր քայլերուն համար:

Պլերի հետքեր տեսակցութեան անձնաժողովը Փուտին երկրի հանդիպում մը ունեցած է անտեսարանի ղեկավարներու հետ եւ կոչ ուղղած անոնց, որ «նոր Ռուսիայ» մէջ ներդրումներու ձեռնարկեն, յայտնելով, որ Մոսկուա կարելի մէկ ինչ:

պիտի ընէ իր տրնտեսութիւնը արդիականացնելու համար:

Ան Ռուսիան ներկայացուցած է, ո'չ թէ իրրեւ ողորմութիւն խնդրող տկար պետութիւն մը, այլ իրրեւ բարգաւաճման ընթացքի մէջ գտնուող հսկայ մը, ուր անտեսարանի գործակցութեան կարելիութիւնները «հսկայական են»:

Անոր խօսքերուն հանդէպ նախնական հակադրութիւնը իրական եղած է:

ՓՈՒԹԻՆ - ԼՈՒԻՍՇԵՆՔՕ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Բրիտանիա ուղղուելէ առաջ, Փուտին Կիրակի օր Պրիստուտիոյ մէջ տեսակցութիւն ունեցած է նախագահ Ալեքսանտր Լուքաչենքոյի հետ:

Ան յայտնած է, որ նախ-

ՊԼԵՐ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՓՈՒԹԻՆԸ ԿԵՂՈՐՈՍՏԵՂԻՍ ԽՈՋԵՆԸ

կին խորհրդային երկու հանրապետութիւններուն տնտեսութիւններու վերականգնումը կենսական է միացումը գործադրութեան դնելէ առաջ:

Փուտին թղթակցներու ըսած է, որ երկու երկիրներուն միջեւ միութեան ստեղծումը ժամանակի կը կարտօսի:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ՌՈՒՍԻԱ ԶԵՉԵՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԱՌՁԵՒ ԲԱՅՈՒԱԾ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ ԿՐՈՉՆԻՆ

Ռուսական տեղեկատու աղբյուրները հարցրեցին, որ Չեզնչիոյ մարտադրաք Կրոչնի վերաբացումը է այն գաղթականներուն համար, որոնք անհրաժեշտ փախաթողութիւնը ցոյց տուած են: Սակայն անորոշ է, թէ քանի՛ հոգի պիտի վերադառնան քաղաք մը, որ ամիսներու ուսուսական ուժերու ձեռք աւերակ դարձած է:

Սահմանակից ինկուլզեթիոյ մէջ կան տակաւին աւելի քան 200 հազար գաղթականներ, որոնք Չեզնչիայէն խոյս տուած են:

Մինչ այդ, ուսուսակող արանակները եւ հանրային անձնակազմները երկրի յայտնեցին, թէ իրենց սեփական անկախ մէկ յանձնարարութիւն կ'ազմած են՝ յանութիւն տանելու համար Չեզնչիոյ մէջ արձանագրուած մարդկային իրաւունքներու ռոնտարումներուն շուրջ: Յանձնարարութիւնը կ'աւարտուի անտեսարանի փորձելէ անտեսարանի փորձելէ անտեսարանի փորձելէ անտեսարանի փորձելէ:

Տարբ. 1 է 10

ՕԼՊՐԱՅԹ ԿՈՉ ՈՒՂՂԵՅ ՈՒՉՊԵՔ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐՈՒՆ ԾՆՇՈՒՄԻ ՉԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ԻՐԵՆՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

Նախագահ Աքաբե կը դիմաորէ Մատրէյն Օլիպիայը

Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մատրէյն Օլիպայը երէկ Ուլպեքիստանի մէջ ուլպեք ղեկավարներուն կը ուղղեց, որ որմքաւարումներու յոյսին տակ իրենց ժողովուրդը ճշունմներու չենթարկեն:

Ան ըսաւ, որ չափաւորական պատահիւն մը երկրի կայունութեան պիտի օժանդակէ՝ աւելցընելով, որ Մ. Նահանգներ պատրաստ են օգնելու կառավարութեան՝ ապահովական բնօրի պատճառներուն դիմադրելու համար:

Նախագահ Իւլամ Քարիմով, Փետրուար 1999ին մարտադրաք թաշքէնտի մէջ արձանագրուած շարք մը ուլպախարումներէ ետք խիստ բռնարարներու ձեռնարկած է երկրին մէջ: Ռքմքաւարումները 16 կոն խլած էին եւ ըստ նախագահին, պանոնք ձեռնարկած կողմը արմատական իսլամականներ են:

Համաշխարհային տնտեսութեան եւ դիւանագիտութեան համալսարանին մէջ իր արտասանած մէկ խօսքին ընթացքին, Օլիպայը դիտել տուաւ, որ բիրտ պատճառները դիմադրող կառավարութեան մը համար ամէնէն վտանգաւոր փորձառութիւններն են կը բռնարարներու ճամբով հակադարձութիւնն է, ինչ որ անտեղ քաղաքացիներու մարդկային իրաւունքները կը բռնարարէ, յայտնեց ան:

Օլիպայը ընդգծեց, որ անխտիր գրաքննութիւնը եւ ճշունմները կրնան չափաւոր, խաղաղ ընդդիմադրութիւնը բիրտ ընդդիմադրութեան վերածել:

Ուլպեք իշխանութիւնները յայտնած են, թէ ուլպախարումներէն ետք 128 հոգի ձերբակալուած է, սակայն շրջանային անկախ մամուլագետներու համաձայն, շուրջ 5000 հոգի ձերբակալուած է:

Օլիպայը յայտնեց, որ Ուաշինկթըն կրնայ օժանդակել կեղրոնական ասիական պետութիւններուն, որ իրենց սահմաններուն հսկելը թմրեցուցիչի մաքսանենգներու եւ կրօնական ծարրաբեկականներու դէմ, սակայն անկախ գործադիր պիտի չկանգնի պարզապէս իրենց կրօնական հաւատքը արտապայտող մարդոց դէմ անուամ միջոցառումներու:

Ամերիկացի բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը համաձայն, Օլիպայը իր ուլպեք պաշտօնակիցին հետ տեսակցութեան մը ընթացքին, յայտնած է, թէ դիպուած մը չէ, որ ԷՖ. ՊԻ. ԱՅ. Ի եւ ՍԻ. ԱՅ. ԷՅ. Ի տնօրէնները կ'իսք կանխած են թաշքէնտ այցելելով:

Շրջանին բոլոր պետութիւնները սկսած են աւելի սուր կերպով զգալ անաբեկչութեան սպառնալիքը, ըսած է պաշտօնատարը՝ աւելցընելով, որ Մ. Նահանգներ կ'ուլպեք անոնց օգնել, որ հարցը դիմադրանէ:

Օլիպայը այսօր Քարիմովի հետ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ, Չորեքշաբթի օր Ուաշինկթըն ուղղուելէ առաջ:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԹՐԲԱԿԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՉԵՐԲԱԿԱԼԷ ՇՈՒՐՋ 50 ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ

ՊՈՒԹՍ 17 (ՌՈՅԹԸՐԸ) - Թրքական ոստիկանութիւնը երկուշաբթի օր ձերբակալած է շուրջ 50 ուսանողներ, որոնք կը բողոքէին Դրամական Միջազգային Ֆոնտին եւ Համաշխարհային Դրամատան դէմ, մինչ Մ. Նահանգներու մէջ հակահամաշխարհայնացումի մեծ ցոյցեր տեղի կ'ունենային:

Պոլսոյ մէջ տասնեակ մը ուսանողներ համայնարանի շէնքերու առջեւ ձեռնարկեցին բողոքի ցոյցերու: Ոստիկանութեան հետ բախումէ մը ետք անոնցմէ 50 հոգի ձերբակալուած է, ուրիշներ նեղ ճամբաներէ անցնելով յաջողած են խոյս տալ:

Այլ խմբակ մը, աւելի ուշ այլ համայնարանի մը մէջ հաւաքի մը ընթացքին, ամերիկեան դրոշակ մը այրած է՝ բացազանչելով: «Ո՛չ ամերիկեան ոճով սեփականաշրջանորոշում»:

Թրքական կառավարութիւնը գործադրութեան կը դնէ Դ. Մ. Ֆոնտին գորակցութիւնը վաշելոյ 4 միլիառ տոյար արժուութեամբ երեք տարուան վրայ տարածած ծրագիր մը՝ սղաճի բարձր համեմատութիւնները կրճատելու եւ կառուցային բանալի բարեկարգումներու ձեռնարկելու համար:

Համաշխարհային Դրամատունը թուրքիոյ հետ մտտատեսնել պիտի քննարկէ 750 միլիոն տոյար արժուութեամբ տնտեսական փոխատուութեան ծրագիր մը՝ իրրեւ գորակցութիւն Դ. Մ. Ֆոնտի ծրագրին:

ԱՅՍՕՐ ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԵՆ

- Ժամը 11:00ին «ՏԱՂԱՐԱՆ» Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Հեթի Գալիթեան
- Ժամը 16:00ին «ՉԱՅՐԵՆԻ ԱՂԲԻՐ» Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Հրաչ Վարժապետեան
- Ժամը 16:40ին «ԹՂԱՍՏՐԱՐ» Ձրոյց՝ Բանաստեղծութեան Գրիգոր Պըլլտեանի եւ Սագո Արեանի հետ Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Սոնիա Քիլիբեան
- Ժամը 18:00ին «ԱՌՈՂՁԱՊԱՆԱԿԱՆ» Տոքթ. Ալտա Ասատուրեանի հետ
- Ժամը 20:00ին «ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ» Հայր Մեղիկի Վրդ. Բարձրեանի հետ
- Ժամը 20:30ին «ԸՆԱՐԱՅԻՆ» Կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Իրմա Գալպետեան - Տէտէլեան

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ ԿԱՆԱՅ ՁԱՅՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՕՐՈՒԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

6:30	- Բացում
6:35	- Բարի լույս
7:00	- Հայկական եւ օտար մեղմ երգեր
8:00	- Օրուան յայտագրի ընթերցում
8:15	- Տեղական մամուլի խորագրներու ընթերցում
8:30	- Հայերէն լուրեր
8:40	- Օղերեւոյթ
8:45	- Ինչ կ'ըսեն աստղերը
9:00	- Հեղինակային երգչները կը մեկնարանեն
9:30	- Թոյիչք
10:00	- Սակարան
10:30	- Արաբերէն լուրեր
10:45	- Արաբերէն երգեր
11:00	- Տաղարան
11:30	- Երգացանկ
12:00	- Շահանդուխտի հետ
12:15	- Կի Մամուկեան
12:30	- Հայերէն լուրեր
13:00	- Սակարան
13:05	- Յեղափոխական յիշատակարան
13:10	- Ալգային լեղափոխական երգեր
13:30	- Արաբերէն լուրեր
15:00	- Արաբերէն յայտագիր
16:00	- Հայերէն աղբիւր
16:30	- Արաբերէն լուրեր
16:40	- Թոյիչք
18:00	- Առողջապահական
18:30	- Հայերէն լուրեր
18:40	- Տեսակետ
20:00	- Եկեղեցին Հայկական
20:30	- Քնարային
22:30	- Պատուէր
00:30	- Փակում

COTER TEMPERATURE CONTROLLER

GAS G. Ayanian & Sons
Dora, Tel: 255222/3/4/5/6 Cellular: (03) 627728/9
Gemayzeh, Tel: 447000 - 445429, Fax: (01) 265187 - 582357

ARA TRAVEL IATA ԱՆՂԱՍ

ARMENIAN AIRLINES
SALES AGENT,
ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՅՏԵ ԻՐ ՅԱՐԳՈՅ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ, ՈՐ Կ'ԱՊԱՇՏՈՒՄ ԵՒ ԵՐԵՎԱՆ - ԵՐԵՎԱՆ - ՊԵՐՏՈՒԹ ԵՒ ՎԱԼԵՊ - ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱԼԵՊ
ARMENIAN AIRLINES ընկերութեան
● օդանաւային տոմսեր ● ապրանքի փոխադրութիւն

ԱՐԱ ԹՐԱԿԸԼ,
Պորճ Համուտ, Նամակատան շէք,
Հեռ. 266594 - 261298 : FAX: 261298

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՔԱՅԼԱՐՇԱԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ե

ԱՐԿԱԳԻ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆԻ ԱՊԱՔԻՆՈՒՄԸ ԲՆԱԿԱՆՈՆ Կ'ԸՆԹԱՆԱՅ

Երեւանի Միքայելեանի անուն վիրաբուժության հիմնարկի մեջ դարձանուող Լեւոնյան Ղարաբաղի նախագահ Արկադի Ղուկասեանի ապաքինման ընթացքը բնականոն է:

Ըստ բժշկներուն, նախագահին առողջական վիճակը լավ է, տրամադրությունները՝ բարձր, եւ ան շուտով աշխատանքի կրնայ վերադառնալ: Նախագահ Ղուկասեանը վիրաբուժական գործողութեան եւթարկող եւ անոր դարձանումին հետեւող ոսկրաբան մասնագետ բժիշկ Վաչագան Ալվազեանի տեղեկութիւններուն համաձայն, նախագահին ապաքինումը առանց բարդութիւններու կ'ընթանայ եւ բժիշկներու բելադրութեամբ տակաւին քայլու փորձեր չի կատարեր:

Ալվազեան դժուարացաւ յայտնելու նախագահ Ղուկասեանի վերջնական ապաքինման ժամկետը, սակայն վստահեցուց, որ Ղուկասեան յառաջիկայ 10էն 12 օրերուն ընթացքին Ստեփանակերտ պիտի վերադառնայ:

ԱՐԹՈՒՐ ՄԿՐՏՉԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՑՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ՆՇՈՒՄ

14 Ապրիլին լրացաւ Լեւոնյան Ղարաբաղի Գերագոյն Խորհուրդի առաջին նախագահ Արթուր Մկրտչեանի նահատակութեան ծրոյց տարելիցը: Այս առիթով նոյն օրուան առաւօտուն Ստեփանակերտի արցախեան ազատամարտին գոհուած հերոսներու յուշահամալիրին մէջ գտնուող անոր գերեզմանը այցելեցին եւ ծաղիկներ գետեցին Լեւոնյան Ղարաբաղի պաշտօնատարներ, Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի անդամներ, ինչպէս նաեւ Հ. Յ. Դ. Արցախի կեդրոնական կոմիտէի եւ շրջանի կուսակցական ընկերներ:

Յայտնեւքանեւ, որ Արթուր Մկրտչեանին յիշեցին եւ անոր գերեզմանը այցելեցին բազմաթիւ արցախցիներ:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԿԸ ԺԱՄԱՆԷ ՀԱԼԷՊ

Բերիոյ թեմի Ազգ. Իշխանութեան հրաւերով, շնորհաբաշխ այցելութեամբ 21 Ապրիլ 2000, Ուրբաք Երկուշաբթի ժամը 22:00ին, Հալէպ կը ժամագնէ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկոյի, հովանաւորելու համար Մեծ Եղեռնի 85ամեակի հիշելովման հանդիսութիւնները ու 1700ամեակի ուխտագնացութիւնը եւ Ս. Զառնանցի Մանկանց Մայր եկեղեցւոյ 500ամեակի տօնախմբութիւնները:

Ստորեւ կը ներկայացնենք վեհափառ հայրապետի այցելութեան յայտագիրը.

- Ուրբաք, 21 Ապրիլ 2000
 - Ժամը 22:00ին, Ժամանում եւ դիմաւորում Հալէպի օդակայան, ուրկէ թափօրը կ'ուղղուի Ս. Զառնանցի Մանկանց եկեղեցի:
 - Կանոնական աղօթք եւ օրհնութիւն:
- Ծաբաք, 22 Ապրիլ 2000
 - Ժամը 16:30ին, Ծրագալոյց Ս. Աստուածածին եկեղեցի:
 - Վեհափառ հայրապետը կը դիմաւորուի եկեղեցական եւ ժողովրդական թափօրով Ա.Ս.Ժ.Տ.Տ. Տան առջեւ եւ կ'ուղղուի դէպի Ս. Աստուածածին եկեղեցի:
 - Ժամը 20:30ին, «Ջուարթոն» երգչախումբի ելույթ, բարձր հովանաւորութեամբ վեհափառ հայրապետին, Կրթասիրաց Մշակք. Միութեան «Ջ. Գաբրիէլեան» սրահին մէջ:
- Կիրակի, 23 Ապրիլ 2000
 - Ժամը 9:30, Հայրապետական Ս. պատարագ եւ պատգամ Ս. Զառնանցի Մանկանց Մայր եկեղեցւոյ մէջ:
 - Ժամը 12:00 - 14:00, Աջահամբոյր Ազգ. առաջնորդարանի դահլիճը:
 - Ժամը 21:00, Մոմավառութիւն Ս. Նահատակաց եկեղեցւոյ մէջ, Տէր Զօր:
- Երկուշաբթի, 24 Ապրիլ 2000
 - Ժամը 8:00, Հոգեհանգիստ Ս. Յարութիւն մատրան մէջ, Մարկատ:
 - Ժամը 10:00, Ս. պատարագ Ս. Նահատակաց եկեղեցւոյ մէջ, Տէր Զօր:
 - Կր պատարագ թեմի բարեջան առաջնորդ ԳԵՐՇ. Տ. ՍՈՒՐԵՆՍ. ԱՐԶ. ԳԱԹՈՂՈՅԵԱՆ:
 - Կր պատգամը ՎԵՂՄՈՒՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ:
 - Ժամը 21:00, Մեծ Եղեռնի 85ամեակի ոգեկոչման կեդրոնական հանդիսութիւն, Կրթասիրաց Մշակք. Միութեան «Ջ. Գաբրիէլեան» սրահին մէջ:
- Երեքշաբթի, 25 Ապրիլ 2000
 - Ժամը 18:00, բացում «Հայ Հոգեւոր Մշակութային Արժէքներ» ցուցահանդէպին, «Լ. Շանթ» սրահ:
 - Ժամը 21:00, Հայ Հոգեւոր երաժշտութեան Նուիրում երեկոյ, Կրթասիրաց Մշակք. Միութեան «Ջ. Գաբրիէլեան» սրահին մէջ:
- Չորեքշաբթի, 26 Ապրիլ 2000
 - Հալէպի 3 ճեմարաններու աշակերտութեան հետ հանդիպում. Ժամը 10:30ին՝ Լ. Նաճարեան ճեմարան, Ժամը 12:00ին՝ Ե. Ա. Ճեմարան (հանդիպում, Զարեհ Եփփէ եւ Կիլիկեան ճեմարաններու աշակերտութեան հետ):
 - Ս. Զառնանցի Մանկանց եկեղեցւոյ 500ամեակի յորելնական հանդիսութիւն, Ժամը 20:00ին:
 - Պաշտօնական ճաշկերոյթ «Աճի» ճաշարահին մէջ, Ժամը 22:00ին:
- Հինգշաբթի, 27 Ապրիլ 2000
 - Վերադարձ Ս. Աթոռ:

ԿԱՐՍԵՅԻ ՄԱՐԳԱՐԻՏ ՍԱՅՐԻԿԸ՝ 113 ՏԱՐԵԿԱՆ

13 Ապրիլին կարսեցի Մարգարիտ Յովհաննիսեան րոյտեց իր 113 տարիքը:

Հայաստանի մէջ ներկայիս կան Հայկական Ցեղասպանութեան 3000 վերապրողներ, որոնցմէ ամէնէն տարեցի Մարգարիտ Յովհաննիսեանն է: Մարգարիտ Յովհաննիսեանի յիշողութիւնը վերջին երկու տարիներուն քիչ մը խաթարուած է, սակայն ան չէ մոռցած իր ընտանիքի Կարսի երկարականի տունը, Անդրանիկ գործավորը, որուն գինուորը եղած էր իր ամուսինը, Եղեռնի շրջանին Կարսէն Թիֆլիս եւ Ռուսիա տեղափոխուելը: Ան ամուսնացած է երկու անգամ, առաջին ամուսինը մահացած է երիտասարդ հասակին:

Մարգարիտ Յովհաննիսեան իր առաջին ամուսինն ունեցած է չորս զաւակ, իսկ երկրորդն՝ երկու: Ան այժմ կ'ապրի իր կրտսեր զաւակին թոռնիկի տան մէջ: Իր անդրանիկ զաւակը գոհուեցաւ Երկրորդ Աշխարհամարտի ընթացքին, իսկ ներկայիս ողջ է իր դուստրն ու փոքր որդին: Յովհաննիսեան ունի 13 թոռ, 27 ծոռ եւ թորան թոռ՝ կուռ:

Մարգարիտ Յովհաննիսեանի յիշողութիւնը աւելի կը պայծառանայ, երբ խոսք կը դառնայ Կարսի մասին եւ ի պատասխան «Կ'ուզէի ք Կարսը տեսնել» հարցումին կը պատասխանէ. «Այդ այ ինչպէս»:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՄԵԿՆԵՑԱՆ

Վերջերս Լոս Անճելէսի հայկական վարժարանները այցելութիւններ կ'ազմակերպեցին դեպի Հայաստան եւ որոշ դպրոցներու աշակերտներ արդէն իսկ մեկնեցան Հայաստան:

Վերոյիշեալ դպրոցներն են՝ Շամլեան, Ալէք Փիլիպոս, Մետրոպոլիտան Գեորգիան Ազգային վարժարանները եւ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մանուկեան-Տեմիրճեան վարժարանը:

Այսպէս, Շամլեանի Ցրդ կարգէն 24 աշակերտներ ընկերակցութեամբ երեք ուսուցիչներու եւ երեք ծնողներու, Կիրակի. 9 Ապրիլին մեկնեցան Հայաստան:

13 Ապրիլին Ալէք Փիլիպոսի 12րդ կարգէն 25 աւարտականներ, 13 հոգի ընկերակցութեամբ, տասը օրուան համար մեկնեցան Հայաստան:

Միւսերուն օրը Մետրոպոլիտան 23 հոգի կողմ իր մը՝ 16 աշակերտ, եօթը ծնողք եւ ուսուցիչ, ճոնայեալ տասը օրուան համար մեկնեցան Հայաստան:

Վերոյիշեալ երկու վարժարանները երկու օրով պիտի այցելեն նաեւ Արցախ:

Իսկ Շաբաք 15 Ապրիլին Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մանուկեան-Տեմիրճեան վարժարանի 12րդ կարգէն 53 աշակերտներ, երեք ուսուցիչներու ընկերակցութեամբ, 11 օրով մեկնեցան Հայաստան:

Յայտնենք, որ վերջին երեք վարժարաններու աշակերտները Հայաստանի մէջ պիտի ոգեկոչեն Հայկական Ցեղասպանութեան 85ամեակը:

Աւելցնենք նաեւ, որ 18էն 30 Մայիս Հայաստան պիտի երթալ Ֆերահեան Ազգային վարժարանէն 42 հոգի կողմ իր մը: Խուճը պիտի մասնակցի 28 Մայիսի տօնակատարութեան ներկայ գտնուելով Իրոյի Երկրներու հարեանի հողին լանձնելու արարողութեան: Խուճը երեք օրով պիտի այցելէ նաեւ Արցախ:

ՀԱԼԷՊ ՀԱԼԷՊ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայկական Ցեղասպանութեան 85ամեակի Ոգեկոչման Կեդրոնական Մարմինի յառաջացուած դէպի Մարկատ եւ Տէր Զօր ուխտագնացութեան կազմակերպիչ յանձնախումբը, այս յայտարարութեամբ մեր համայն ժողովուրդին, առ ի գիտութիւն կը փոխանցէ ուխտագնացութեան մասին հետեւեալ գործնական տեղեկանքը.

Բարձր հովանաւորութեամբ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. կաթողիկոսի Մեծի Տանն Կիլիկոյի, համաժողովրդային ուխտագնացութիւն տեղի պիտի ունենայ 24 Ապրիլ 2000, Երկուշաբթի վաղ առաւօտեան, դէպի Մարկատ եւ Տէր Զօր:

- Ուխտաւոր մեր ժողովուրդը անհրաժեշտ է, որ մասնակցութեան մասին արձանագրութիւն կատարէ հետեւեալ կեդրոններէն մեկուն մէջ ազգատնայ, 12 Ապրիլ 2000է մինչեւ 19 Ապրիլ 2000, Չորեքշաբթի երեկոյեան:

- Արձանագրութեան կեդրոններ՝
- Ս. Զառ. Մանկանց Մ. եկեղեցւոյ թղ. գր. հեռ. 2246258
- Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ թղ. գր. հեռ. 4646352
- Ս. Գեորգ եկեղեցւոյ թղ. գր. հեռ. 4650288
- Ս. Գր. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ թղ. գր. հեռ. 4644040
- Ղ. Ե. Միութեան ակումբ, Թիլէլ հեռ. 2213350
- Ն. Ս. Ս. Միութեան ակումբ հեռ. 2242043
- Թ. Մ. Միութեան ակումբ հեռ. 2211905
- Ղ. Բ. Ը. Միութեան կեդրոն հեռ. 2248930

- Մասնակցութիւնը պիտի ըլլայ անվճար:
- Մեկնումի վայր եւ ժամ՝ Ս. Աստուածածին եկեղեցի, Ա. Մ. Ժ. Տուն, 24 Ապրիլ 2000, առաւօտեան ժամը ճիշդ 02:00ին:

ՈՒՒՏԱԳՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՊՉ ԾԱՆՁՆԱՌՈՒՄ

ԲԱՐԵԿԱՍՈՒԹԵԱՆ ԿԱՍՈՒՐՁՆ ՈՒՇԱՂՈՒԹԵԱՆ Է ԿԱՐՕՏ

ՀԷ՛Յ «ՃԱՄՐԱՆԵՐ», «ՃԱՄՐԱՆԵՐ»

Նախապէս այլազան առիթներով հաղորդած էինք, որ Վրաստանի Զաւախք հայաբնակ շրջանը կը գտնուի ընկերային - տնտեսական ծանր պայմաններու մէջ:

Ստորեւ կու տանք «Հայոց Աշխարհ» թերթին մէկ յոդուածը, որ յօդուածագիրը ակամատեսի վկայութեամբ կը վկայէ կացութեան իրական ծանրութիւնը:

Իրականում Հայաստանի Հանրապետութիւնը «աւարտում» է Պաւլաթի մաքսակետից քիչ անց. ինչի մասին վկայում են մեր երկրի վաղուց պոկուած ցուցանակի մետաղէ ծողերը: Բայց ամենապերճախօս վկայութիւնը դեպի Արաքսաբար տանող քանապահներն են, աւելի ճիշդ, դրա բացակայութիւնը:

Մինչ Նիւնոմիտայի վրացական մաքսակետ ընկած «ճանապարհը» համարում է «չէզոք գօտի»: Բայց դրանից յետոյ էլ մեծ երեւակայութիւն է պետք, որպէսզի ինքը քեզ համոզես, որ դարձեալ փոքրիկ կազմուած ճեղքիկ արահետը միջոցառական մայրուղի է: Կարելի է ասել, որ Հայաստանը Վրաստանին, տուեալ դեպքում՝ Զաւախքին կապող ճանապարհ չկայ. ինչն ամենից ակնյայտ է ցոյց տալիս, քէ ինչպիսին է երկուստեք պետական վերաբերմունքն այդ աւանդաբար հայաբնակ շրջանի նկատմամբ:

ԺԱՄՆԱԿԸ ՅԵ՛Տ Է ՊՏՏԵՈՒՄ

Նախագահական ընտրութիւններն էլ կ'անցնեն: Բայց ժողովրդի կեանքը դրանից կը փոխուի: Քառասուն տարուան ժամագործ Ալլայերը քեռին համոզուած է, որ ո՛չ:

ՀԱՐՑՈՒՄ. Ի՞նչ է «ասում» Արաքսաբարի ժամացոյցը:

ՊՏԱՍԱՍԱՆ. - Ոչ մի բան, տղաս: Սըլաքները յետ են պտուտում: Ոչ լոյս ունենք, ոչ վառելիք, 9-10 տարի բռնակ են տալիս, այն էլ՝ 1-1,5 տարուան չկայ ստանդարտ: Հազիւ գոյատեւում է աշխարհայայտը: Հազիւ:

Մէկ ամիս կարծիք 2-3 ժամ հոսանք էլ լինում, կարելի է Հայաստանից հեռու տնտեսական լուրեր քաղել: Կամ՝ ճայնափուլին է օգնում: Երկու-երեք օրում Երեւանից հայկական թերթերի մէկ-երկու օրինակներ են հասնում Արաքսաբարի միակ կրպակը: Բայց եւ այդպէս, մարդիկ տեղեկ են հայաստանեան անցուղաբար. Վանից, յարմարից: Ցանկութիւն կայ, որ Հայաստանից առաւել յաճախակի երգիչներ ու դերասաններ

ՀԱՅ ԵՒ ՎՐԱՑԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

12 Ապրիլին Թիֆլիսի մէջ սկսաւ քաղաքական գործիչներու եւ մտաւորականներու հայ-վրացական երկրորդ համագումարը, նախաձեռնութեամբ րրիտանական ԼԻՆՔՍ կազմակերպութեան, Վրաստանի ԲՕԲԱ-ԼԻՆՔՍ կազմակերպութեան եւ Հայաստանի Երիտասարդ Ժողովրդավարներու Միութեան ու Համագործակցութեամբ Հայաստանի եւ Վրաստանի խորհրդարաններուն:

Երկրորդ համագումարի Թիֆլիսեան նիստերուն քննարկուեցան «Հայ-վրացական յարաբերութիւնները Կովկասի շրջանին մէջ՝ ներկայ շախմատաբանական զարգացումներու ծիրին մէջ» եւ «Հայ-վրացական տնտեսական համագործակցութիւն, հետնակարգի եւ հիմնական գործակցութիւնը» նիւթերը: Նոյն ծիրին մէջ հայկական պատուիրակութիւնը հանդիպեցաւ Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Ժամանայի հետ:

Իսկ 13 Ապրիլին Հայաստանի պատուիրակութիւնը Վրաստանի պատուիրակութեան հետ Թիֆլիսէն ժամանեց Երեւան՝ այստեղ շարունակելու համար իրենց աշխատանքը:

14 Ապրիլին համագումարը իր աշխատանքը շարունակեց Հայաստանի Գիտութիւններու Ազգային Ակադեմիայի նախագահութեան դահլիճին մէջ. Գիտակցութեան «Հայկական Համայնքը Վրաստանի մէջ, հայ-վրացական բարեկամութեան եւ համագործակցութեան կամուրջը» նիւթը, որուն շուրջ գեղարարական շնորհիւս եկան Հայաստանի Գիտութիւններու Ազգային Ակադեմիայի փոխտնօրէններու հիմնական տնօրէն Գեորգ Պօրոսեան, պատմութեան հիմնարկի փոխտնօրէն Աշոտ Մելքոնեան, Վրաստանի

գան հիւրախաղերի: Ցանկութիւն կայ՝ աշխատել: Բայց Արաքսաբարի գաղութացումը «կենտրոնը» կա՛մ տեղի շուկան է, ուր կը խրճեն սամբրիկեան տոլարի, ուսական ուրբու, վրացական լարիի եւ հայկական դրամի փոխարժէքները միջեւ կամ... Ռուսաստանները:

Ճիշդ է, կարելի է հող մշակել, անասուն պահել, բայց որտեղ իրացնես գիւղական մթերքները: Աշխատանքային միւս ալլընտրանքն էլ Ռուսաստանի ռազմական յեղակետն է, որի անձնակազմի գրեթէ կէսն Արաքսաբարցիներն են:

ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՇԽԵԸ

Մեր հերթական պատահական գրուցակիցը, ուս փոյլ գեղարար Գուրգինը, որ այստեղ է ծառայում արդէն հինգ տարի, վստահեցնում է. «Տեղի բնակչութեան հետ յարաբերութիւնները հիանալի են: Մենք իրար չենք նեղացնում»:

Հայերն աւելի պարզ են արտայայտուում. «Մենք դեմ ենք, որ այդ յեղակետն այստեղից հանուի»: Իսկ դեմ են, որովհետեւ ուսական ռազմական յեղակետը մարդկանց համար նախ անվտանգութեան երաշխիք է: Զէ՛ որ Ռուրբլան, որի հետ Վրաստանի յարաբերութիւնները իրիտ չեմ են, անմիջապէս կողքն է: Ի դեպ, օրերս Արաքսաբարի շրջանային ժողովը որոշում է ընդունել 1918-1921 թուականներին ջառաջարկուած դեմ Ռուրբլայի իրագործած գնագումարի ջարդերի զոհերի յիշատակը յանդիմանող միջոցառումներ կազմակերպելու մասին:

Երկրորդ: Ինչպէս ասուեց, ուսական յեղակետն Արաքսաբարցիներին համար շօշափելի ինդիք է լուծում՝ որոշակի գաղութացումը եւ կայուն աշխատավարձ ապահովելով:

Միանգամայն ամենը չես արտայայտի, բայց առանց Այուրի գագաթը բարձրանալու է տեսնելիք է, որ Զաւախքն ու Զաւախքիցի պետական ու շաղկապութեան կարօտ եւ Թիֆլիսից, եւ Երեւանից: Ու եթէ ճիշդ է ձեւակերպուում, քէ Զաւախքը հայ-վրացական բարեկամութեան կամուրջն է. ապա կամուրջը պետք է շէն ու կանգուն պահել:

ԱՐՄԷՆ ՅԱՎՈՐԵԱՆ
«Հայոց Աշխարհ»

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱԶՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ ԶԿԱՅ

Ստորև տրուած յօդուածը կ'արծարծէ Հայկական Յեղասպանութեան նկատմամբ Հայաստանի իշխանութիւններու պետական մակարդակով արտայայտած դիրքորոշումը, ինչպէս նաեւ կը մատնանշէ այս դիրքորոշման խոցելի կողմերը:

Վերջին շաբաթներին լրանոսըն անընդհատ տեղեկացում է մեզ աշխարհի ամենատարբեր երկրների ամենատարբեր մարմիններին՝ խորհրդարաններին, քաղաքապետարաններին, գիտական հիմնարկներին ու կազմակերպութիւններին կողմից Հայոց Յեղասպանութիւնը ճանաչելու վերաբերեալ քննարկումներին մասին: Մենք էլ գոհունակութեամբ արձանագրում ենք, որ օտարները կամք են դրսևորում պատմական արդարութիւնը վերականգնելու ուղղութեամբ: Սակայն հազուադէպ ենք հարց տալիս. իսկ ի՞նչ են անում այդ ուղղութեամբ մեր պետութիւնը, մեր խորհրդարանը:

Մեզ կը հակահռոտեն. Հայաստանի նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանը պատմութեան մէջ առաջին անգամ ՄԱԿի բարձր ամպիտիցիոսեան Յեղասպանութեան մասին: Ինչ իսոյք, դա ինչոք պատմական եւ ինչոք կարեւորագոյն իրադարձութիւն էր: Բայց այն կարող է դառնալ եղակի իրադարձութիւն, եթէ չամբաստանուի այլ քաղտերով: Առաջին հերթին՝ պետական հիմնարկներին կողմից իրականացուող համակարգուած ու ծրագրաւորուած քայլերով:

Իսկ որ համակարգուած քայլերն անհրաժեշտ են՝ ակնյայտ է: Ցաւօք, առաւել քան ակնյայտ է նաեւ, որ նման քայլերի ծրագիր գոյութիւն չունի: Նախ եւ առաջ էլ զարնում Հայաստանի Ազգային ժողովին բացակայութիւնն այդ գործընթացներում: Տեսէք, պարբերաբար նշում է, որ Հայաստանի Ազգային ժողովը միջխորհրդարանական յարաբերութիւններ ունի աշխարհի շատ երկրների հետ, ամենատարբեր փոխյցեութիւններ ու քննարկումներ է ծաւալում: Իսկ այդ յարաբերութիւններին ժամանակ մեր խորհրդարանը երբեք հարց բարձրացրէ՝ է Յեղասպանութեան ճանաչման ուղղութեամբ: Ինչ հարց ասես քննարկում է այդ փոխյցեութիւններին ժամանակ, իսկ Յեղասպանութեան հարցը: Կամ, ի՞նչն է իսկնացարում խորհրդարանին, որ Հայոց Յեղասպանութեան 85րդ տարին լրանալու առիթով դիմում-ուղերձներ չի յղում աշխարհի երկրներին խորհրդարաններին:

Իսկ հիմա համեմատեք այս իրողութիւնը Թուրքիայի խորհրդարանի պահուածքին հետ: Դարձաւ նոյն լրանոսընց ենք տեղեկանում. այն դեպքերում, երբ որեւէ երկրի խորհրդարան կամ պետական այլ իօսում է ճշդեանը ճանաչելու մասին, առաւել եւս՝ պետականօրէն ճանաչում է այն. բուրքական խորհրդարանն ու պետական այլերն իսկայն եւեթ վայնասուն են բարձրացնում. քննադատում, շանթաժի են եւթարկում նրանց եւ այլն: Եւ քննականակը. գովեստի իօսքերն ու շնորհակալական ուղերձներն են ուղղում այն խորհրդարաններին ու գործիչներին. որոնք տապալում են Յեղասպանութեան ճանաչման հարցը: Թուրքերին նման պահուածքը բնական է ու բացատրելի:

Մեզ գարծեալ կարող են հակահռոտել. ամէն տարի Ապրիլին պետական մակարդակով միջոցառումներ են անցկացում. ոգեկոչում է անմեղ զոհերին լիշատակը. պետական մամուլն ու հեռուստատեսութիւնը, հասարակական ու քաղաքական բոլոր կազմակերպութիւններն անդրադառնում են մեր ողբերգութեանը: Բայց, համաձայնէք, յաճախ այն տպաւորութիւնն է առաջանում, որ մեր պետական ողջ քարոզչութիւնն ուղղուած է մեզ ապացուցելու, որ Յեղասպանութիւնն եղել է: Բայց մեզ գտնում կա յ մեկը. որ կասկածում է, կա յ մի հայ, որ չի գոտարտում ճշեպելը, կա յ մեկը, որ չի պահանջում արդարութեան վերականգնում եւ արդարացի փոխհատուցում: Այդ դեպքում ո՞ւմ է ուղղուած մեր քարոզչութիւնը. եւ, վերջապէս, ժամանակը չէ՞, որ այդ պետական քարոզչութիւնը, եթէ այն կայ, ուղղուի դեպի դուրս: Թէ չէ, ամէն տարի շարդի ամենասահմանցեցուցիչ նկարագրութիւններն ինքներս մեզ վերապատմելով յաճախ սոսկ մեր մէջ անուժն ու դատարտուած զոհի կերպար ենք ստեղծում: Մենք մեր վախիւ էլ ենք ապրել ու. փառք Աստուծոյ, ինքներս մեզ ապացուցել ենք, որ կուռել ու յաղթել կարող ենք: Դա պէտք է ապացուցել աշխարհին: Աշխարհին է պէտք բացատրել, որ օտար ցաւ էլ լինում:

Անկախացումից ի վեր ամէն անգամ, երբ իօսք է բացում այս հարցերի շուրջ, պետական ու քաղաքական որոշ միջոցներն սկսում են աշխարհաքաղաքական վերլուծութիւններ անել ու համոզել, որ մենք պետական մակարդակով աշխուժօրէն առաջ չենք տանում Յեղասպանութեան ճանաչման հարցը, քանզի շահագրգռուած ենք շրջանի քաղաքական լիցքաբաժնամբ ու Թուրքիայի հետ բնական կարաբերութիւններին հաստատմամբ: Միանգամայն ճիշդ եւ արդարացուած շահագրգռութիւն է: Բայց նեւ մէկը հաշտել է, բէ այս տասը տարիներին ընթացումը մեր արդար դատն առաջ տանելու հարցում մեր նմանօրինակ պահուածքին հետեւանելով ինչ ենք շահել: շրջանային, աշխարհաքաղաքական կամ միջպետական առումներով: Իսկ նեւ մէկը հաշտել է, բէ այս ամբողջ ընթացքում Յեղասպանութեան ճանաչման հարցում մեր յաճախ չարդարացուած կրաւորական կեցուածքին պատճառով ինչքան ենք կորցրել: և ունի՝ շրջանային, աշխարհաքաղաքական ու միջպետական հարթութիւններում:

Իսկ համաշխարհային պատմութիւնը բազում օրինակներ գիտի, երբ պահանջատիրութիւնը քաղաքականութեանը ստորադասողը դառնօրէն տանուլ է տուել բէ՝ քաղաքականութիւնը, բէ՝ պահանջատիրութիւնը:

ԱՐՄԷԼ ԱՐԱՄԵԼ

«Հայոց Աշխարհ»

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱԶՈՒՄԸ ԱՇԽԱՐՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՒԵԼԱՊԷՍ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ Է

Ինչպէս արդէն յայտնի է, վերջերս նկատելի է Հայկական Յեղասպանութեան իրողութեան ճանաչման գործընթացի աշխուժացում մը, մասնաւորապէս Հռոմի քաղաքային խորհուրդի եւ Շուէտի խորհրդարանի այդ իմաստով առած քայլերէն ետք:

Այս առնչութեամբ ստորեւ կու տանք «Հայոց Աշխարհ» թերթին կատարած հարցազրոյցը Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի երեւանի գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանոյեանի հետ: Հարցազրոյցը կը սկսի այն հարցադրումով, թէ ի՞նչ գնահատական կարելի է տալ վերոյիշեալ աշխուժացման երեւոյթին եւ ի՞նչ դերակատարութիւն ունի Հայկական լրագրողական ու Հայ Դատի յանձնարարներու գործունեութիւնը այդ աշխուժացման մէջ:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ. - Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման աշխատանքների աշխուժացման գլխաւոր պատճառը այդ ուղղութեամբ հաստատուած գործադրած ճիգերն են: Կատու ունեւ տարրեր երկրներում ընկալուող հայութեան բոլոր խււերն ու խմբաւորումները, որոնք թւում, անշուշտ, Հ. Յ. Դ. Հայ Դատի յանձնարարների ընդգծելի աշխատանքը: Սակայն պէտք է նկատել, որ գործընթացը միայն հայութեան ճիգերի արդիւնք չէ, կան նաեւ տարրեր առարկայական պատճառներ:

Կարծում եմ, տարրեր երկրների խորհրդարանների կողմից Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչումը քաղաքականից աւելի շատ բարոյական քայլեր է, որովհետեւ այդ որոշումները յստակ քաղաքական շարունակութիւն չեն նախատեսում: Ուղղակի պատմական անհերքելի փաստն է, որ ընդունում են:

Դա, անշուշտ, դրական քայլ է, բայց նաեւ պէտք է այն գերադնահատել, թէ՛ վերջ, հարցերը լուծուցին, հայ-թուրքական յարաբերութիւնները նոր մակարդակի կը հասնեն եւ այլն: Այդպիսի քայլերը կարող են, ի վերջոյ, հասնել այն բանին, որ հայ-թուրքական յարաբերութիւնների մակարդակը փոքր-ինչ բարձրանայ եւ այլեւ թուրքիայի կողմից հարաւոր չի լինի խեղաթիւրել պատմական իրողութիւնը:

Այս Ապրիլի 24ին Հայոց Յեղասպանութեան 85րդ տարելիցն է: Այդ փաստն էլ, բայց իս, մի շարք երկրներում այն միջնորդուն է ստեղծել,

որ 85 տարի առաջուան մասին է խօսքը եւ իմաստ չունի վիճարանել՝ եղբ՛յն, թէ ոչ, երբ շատ բացայայտ է, որ կատարուել է: Հետեւաբար ընդունենք եւ անցնենք: Այսպիսի մտեցում էլ կայ:

ԱՐՄՈՒՄ.- Ի՞նչպէս կը մեկնաբանուի այն հանգամանքը, որ Հայոց Յեղասպանութեան նկատմամբ գործընթացն առաւել առաջնադասում է արձանագրում այն երկրներում, որտեղ ընկերակազմում ու իշխանութեան գլուխ: Մասնաւոր, երբ, եւ ինչու, որ Հ. Յ. Դ. նկատելիոր Միջպագայնականի ակում կազմակերպուիս է:

Պ.- Նշուած վերջին պարագան էլ իր դերն ունի: Անշուշտ, որոշակի նշանակութիւն ունի նաեւ ընկերակազմական ուժերի իշխանութեան գլուխ լինելու հանգամանքը: Բայց միայն ընկերակազմական ուժերով չէ պայմանաւորուած խնդիրը: Օրինակ, տեղեկութիւններ կան մտաւկայ օրերին Աւստրիայի խորհրդարանի կողմից Հայոց Յեղասպանութիւնը ճանաչելու հարցը քննարկելու վերաբերեալ: Իսկ այդ երկրում իշխանութեան գլուխ աւելի ազգայնական թերի ուժերն է: Կայ հասարակ օրինակ, երբ Ֆրանսայում ընկերակազմական կառավարութիւնը տեղի տուեց, եւ հարցը Մերակոյտում տակաւին չարծարծուեց:

Այսինքն յատեղ շատ բան է կախուած նրանից, թէ թուրքիայի հետ յարաբերութիւններում ինչ քաղաքական եւ այլ շահագրգռութիւն ունի այս կամ այն երկիրը: Այս առումով կարելի է նաեւ, որ երկրներն առանձին չըզջուտեն, երբ Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման քայլ են կատարում կամ պատրաստուած են կատարել: Չափանալի է, որ, երբ էլ տուեալ երկրի համար հարցն առաւելապէս բարոյական է, բայց կարող է քաղաքական հետեւանքներ ունենայ այդ պետութեան եւ թուրքիայի յարաբերութիւնների որոշ շրջանում մատթարացման առումով:

Հ.- Ի դեպ, մերամտայն կես կապում: Այն բանից յետոյ, երբ Յեղասպանութեան նկատմամբ հարց չմտցուն Միախոյալ օրակարգ, այդպիսի աշխատանքներ տարում են իսկ իսրայիլի կրիլին Բնութիւնն առարկայ կարճնիւ ուղղութեամբ, բէ՝ հարցը փակում է:

Պ.- Յանկացած հարց աւարտում է, երբ

ՀԱՄԱԹԻՐՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐԸ ԱՉԴԵՑՈՒԹԵԱՆ ԼԾԱԿ

Վերջերս անդրադարձած էինք այն իրողութեան, թէ իրեքայաջորդ կերպով Թուրքիոյ եւ Պարսի մէջ տեղի ունեցան թրքալեզու երկիրներու վեհաժողովներ: Ստորեւ տրուած յօդուածը կ'անդրադառնայ համաթրքական երագի իրականացման ձգտող վերոյիշեալ վեհաժողովներուն, ինչպէս նաեւ վերլուծումներ կը կատարէ Միջին Ասիոյ թրքալեզու պետութիւններէն իւրաքանչիւրին հարցերուն մասին:

Ապրիլի 8-10ը Պարսում տեղի ունեցաւ թուրքալեզու երկրների ճող վեհաժողովը, որի օրակարգում, ըստ պաշտօնական տեղեկատուութիւնների, ընդգրկուած էր տնտեսական համագործակցութեան հեռանկարների եւ ուժանիւթի վերաբերելի հարցերը: Թուրքիայի նախագահ Սիւլէյման Տեմիրլը, անդրադառնալով մնացած հանդիպումների դրապատճառներին, ընդգծել է, որ դրանց գլխաւոր նպատակն աշխարհագրական այն տարածքում, որտեղ գտնուում են թուրքալեզու երկրները, կայունութեան հաստատումը եւ բարեկամական ու համագործակցութեան մթնոլորտի ստեղծումն է:

Իրականում մնացած հարցերի նախածեղծող Անգարան խորհրդային Միութեան փլուզումից ի վեր համաթուրքական նկրտումներով ջանք չի ինչայում թուրքալեզու երկրների ու տարբեր երկրներում առկա թուրքական ծառուն ունեցող փոքրամասնութիւնների շրջանում ընդհանուր թուրքական ինքնութեան գիտակցութեան առաջացման ու զարգացման ուղղութեամբ: Հինգ այդ նպատակներն էր ծառայում նաեւ շուրջ 1 ամիս առաջ Թուրքիայում կայացած այդօրինակ մի այլ հաւաք թուրքական ազգերի բարեկամութեան, եղբայրութեան եւ համագործակցութեան համազումարը, որի աշխատանքներին մասնակցում էր 30 երկրներից աւելի այն հազար ներկայացուցիչ:

Խորհրդային Միութեան փլուզումը երեսն եկան Միջին Ասիայում մահնետական 5 եւ Անդրկովկասում 1 երկիր, որոնց համար որպէս պետականութեան ձեւ կարող էին ծառայել:

Իրանի իսլամական վարչակարգը, որի հաստատումը 70 տարի անաստուծութեան քարոզումից յետոյ գրեթէ անհաւանական էր, եւ այդ առնչութեամբ հետաքրքրալիք էր դերստուումն նաեւ Թեհրանը, բ) Թուրքիայի աշխարհիկ վարչակարգը, որի հաստատումը խիտ շահագրգիռ էր Արեւմուտքը, մասնաւորապէս Միացեալ Նահանգները, սակայն այդ երկրները գերադասեցին պահպանել նախկին համայնավարական վարչակարգը ժողովրդավարական հանդերձանքով:

Թէեւ Ռուսաստանի ազդեցութիւնը Միջին Ասիայում ակնյայտ էր, բայց արդիւնաւոր Թուրքիան Միացեալ Նահանգների հովանաւորութեամբ իր ազդեցութիւնը տարածելու ուղղութեամբ աշխուժ գործունեութիւնն ծաւալեց: Թուրքիային յաջողուել է տնտեսական եւ ռազմական ոլորտներում բազմաթիւ պայմանագրեր կնքել այդ երկրների հետ եւ այստեղ հիմնադրել տնտեսական բազմաթիւ կազմակերպութիւններ ու կառոյցներ, որոնք գլխաւորապէս ծառայում են Թուրքիայի ազդեցութեանը եւ համաթուրքականութեան արդեւծմանը: Աւելին. Անգարան տնտեսական ու քաղաքական

այդօրինակ գործունեութեանը զուգահեռ. առաւել աշխուժութեամբ գործում է մշակոյթի ասպարեզում, ինչը համաթուրքականութեան գաղափարախօսութեան տարածման լաւագոյն միջոց է:

Վերջին ջանքեր է գործադրում միասնական լատինական գրութեան համակարգ ստեղծելու ուղղութեամբ. արդէն գործում է թերեւս հանրընդհանուր հեռուստաժրագիր. ձեւաւորում են փուլում է գիտութիւնների եւ մշակոյթի միասնական ակադեմիան:

Դեռեւ 1993ին աւելի քան 10 հազար միջնասիայի աշակերտներ էին սովորում Թուրքիայի միջնակարգ դպրոցներում, հազարաւոր ուսանողներ համալսարաններում, գիճուորական հիմնարկներում ու կրօնական հաստատութիւններում: Նրանց, որոնց զգալի մասը հայերեցիք է վերադառնում համաթուրքականութեան գաղափարների տողում: Բացի այդ, թուրք բազմաթիւ խորհրդակցութեան աշխատանք թուրքալեզու երկրների բանակներում, իսկ Արդալիճանի բանակը կառուցուածքով, համազգեստով ու տարբերանշանով լիովին համապատասխանում է Թուրքիայի բանակին:

Անդրադառնալով համաթուրքականութեան նկատմամբ մեծ տրուութիւնների քաղաքականութեանը կարելի է Եշել, որ, փաստօրէն 20րդ դարի թէ սկզբին եւ թէ վերջին ճրանք ձգուել են համաթուրքականութեանը ծառայելու իրենց նպատակներին: Եթէ դարասկզբին Մեծն Բրիտանիան, կերտուրելով այն, ցանկանում էր արգելալէ Ռուսական Կայսրութեան առաջնադասումը Միջին Ասիան եւ արագացնել նրա փլուզումը, ապա այսօր Միացեալ Նահանգներն այն «կիրառում» են ընդդէմ տուեալ շրջանում Ռուսաստանի ազդեցութեան, ինչպէս նաեւ ի նպաստ վերջինիս փլուզման: Միւս կողմից, թէեւ 20րդ դարի սկզբին Անգարան լուրջ յաջողութիւններ չարձանագրեց միասնականութեանը զոհ դարձաւ, ինչը թուրքական առաւելապէս տուժի Հայաստանը: Նշենք, որ այսօր էլ բազմաթիւ առարկայական պատճառներով Անգարային հազիւ թէ յաջողուի լուրջ ձեռքբերումներ արձանագրել թուրքական առանցք ստեղծելու հարցում, ինչը թուրքական ազդեցութեանը ու թուրք պաշտօնատարները պատճառաբանում են տարածքային միասնականութեան բացակայութեանը մասնաւորապէս, որ դրան խանգարում են Հայաստանն ու Իրանը: Մինչդեռ համաթուրքականութեան գաղափարի իրականացման ոլորտում Թուրքիայի ջանքերի ապարդիւն լինելը թերեւս պէտք է պայմանաւորել նախ այն բանով, որ ինչպէս նախորդ դէպքում, այժմ էլ մեծ տրուութիւններ թերեւս շահագրգիռ չեն թուրքական առանցքի ստեղծմանը: Բացի այդ, թուրքալեզու երկրների Թուրքիայի, խորհրդաստանի, Ազգաբնակչութեան, Դազախստանի, Թուրքմենստանի եւ Ազգրպիճանի միջեւ տարբեր ոլորտներում առկա են տարածայնութիւններ եւ շահերի հակասութիւններ: Նախ միջինասիական երկրների բնակչութիւնը միատարր չէ, Դազախստան

այն հետապնդող չի լինում: Ճիշդ է, այս հանգրուանում յաջողութիւն չարձանագրուեց, բայց հարցը փակուած չէ:

Բայց, նախ, մի հակիրճ պարզարանում: Ֆրանսայի Ազգային ժողովը քուէարկել եւ արդէն ճանաչել է Հայոց Յեղասպանութիւնը: Խօսքն այն մասին էր, որ Մերակոյտը ընթացք տայ եւ օրէնքի ուժ հաղորդի այդ խնդրին: Այսինքն այդուհետ Հայոց Յեղասպանութիւնը հերքելը օրէնքը խախտել կը նշանակէ:

Կայ «Ապրիլի 24ին» յանձնախումբ, ուր համաթուրքական են ֆրանսահայ գաղութի բոլոր ուժերը, ներառեալ՝ Հայ Դատի յանձնախումբը, եւ այն միասնաբար հետապնդում է այս հարցը:

Հ.- Իսկ ներկայումս ի՞նչ այլ կայլեր են կատարում կամ նախատեսում Հայ Դատի յանձնախումբի կողմից, եւ ինչու, որ Հայոց Յեղասպանութեան 85րդ տարելիցն է:

Պ.- Հայ Դատի յանձնախումբը այդ առիթով մի շարք քաղաքներում համաժողովներ կ'անցկացնեն: Բայց հիմնականում շեշտը դրուել է տարրեր երկրների խորհրդարանների կողմից պատմական փաստը ճանաչելու ուղղութեամբ տարուող աշխատանքների վրայ: Աւելի ճիշդ, այդ աշխատանքները նոր չէ, որ տարուած են, պարզապէս այժմ նաեւ 85րդ տարելիցի փաստն էլ է օգտագործուած:

Բայց արդէն այդ աշխատանքներում է, որ գգային է Հայաստանի Ազգային ժողովի բացակայութիւնը: Այսինքն, երբ Հայաստանի Ազգային ժողովը միջխորհրդարանական յարաբերութիւններում իրագրութիւն երկրների հետ, Յեղասպանութեան ճանաչման հարց բարձրացնում է այդ յարաբերութիւնների ժամանակ: Ինչո՞ւ չի բարձրացնում: Կամ, օրինակ, ինչու է նոյն Հայոց Յեղասպանութեան 85րդ տարին լրանալու առիթով Ազգային ժողովը դիմում-ուղեր չի յղել աշխարհի երկրների խորհրդարաններին:

Միւս կողմից, ընդհանրապէս Հայկական միջպայտում նոր դարի նախաշեմին Յեղասպանութեան ճանաչման, Հայ Դատի հետապնդման աշխատանքների յստակ ծրագիր ձեւաւորելու խնդիր կայ:

«ԱՅՈՑ ԱՅԽԱՐԸ»

ԼՄՄԱ ԲԵԳԻՉԱՆԵԱՆ

«Նորարբեր»

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ՓՈՐԹՈՒԳԱԼՅԻՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷՆ ԸՆԿՆԱԿԱՆ ՈՍՍԱՑԻՆ ՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒՄՈՎ

ՀԱՅ - ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՐՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՕՏԱՐ ԱՓԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

Լիզպոնի հարաւային Սեսիմպրա աւազը ձկնորսական (սարտիմ) ճարտարարուեստի կերտում:

Հայկական գաղթածայինները շարքին բաւական իրաւատու կեցած է Փորթուգալի գաղութի եւ ընդհանուր առմամբ հայ- փորթուգալական յարաբերութիւններու պարագան, այն իմաստով, որ երկու ժողովուրդները իրարու հետ կապ եւ յարաբերութիւն ունեցած են առաւելաբար օտար հողերու վրայ, եւ հետեւաբար այլ այլ յարաբերութիւնները զարգացած են բաւական հետաքրքրական պայմաններու տակ:

Հայերն ու փորթուգալացիք միջազգային առեւտուրին մէջ կարեւոր դերակատարութիւն ունեին. հայերը ցամաքային, իսկ փորթուգալացիք ծովային ուղիներուն վրայ: Հայ առեւտրականներուն ձեռքն էր յատկապէս Յնդկաստանի եւ յարակից երկիրներուն հետ առեւտուրը, որ հին ցամաքային ուղիներով, կարաւաններով կը կատարուէր. իսկ փորթուգալացի նավարներն ու առեւտրականներն ուղիկանոսներուն ու ծովերուն վրայ մենաշնորհի հաստատած էին. յատկապէս ժե. - ժ. դարերուն Յնդկաստանի, Մալայեան թերակղզիի, եւ Յնդկացի ու Ինդոնեզիական ուղիկանոսներուն կղզիներու եւ Եւրոպայի միջեւ ծովային առեւտուրը անոնց ձեռքն էր: Անոնք Յնդկաստանի հարաւ - արեւմտեան ափերը եւ յատկապէս Կոան, ինչպէս նաեւ Մալայեան թերակղզիի Մալաքքա քաղաքը ծովային առեւտուրի խարխիսի վերածեցին: Այս շրջաններուն մէջ հայ առեւտրականներ լայն գործառնութիւններ ունեին, եւ ժամանակի ընթացքին կարեւոր քիւլուր հայերը զացին հաստատուեցան Յնդկաստանի տարբեր քաղաքներու, Մալաքքայի եւ յարակից կղզիներու մէջ եւ սերտ յարաբերութիւն հաստատուեցին փորթուգալացիներուն հետ:

ՀԱՅ - ՓՈՐԹՈՒԳԱԿԱՆ ՀԻՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայ - փորթուգալական հին յարաբերութիւններու մասին հաւաստի տուեալներ չկան. հազարէպօտն միայն Հայաստան այցելող փորթուգալացիներու մասին յիշատակութիւններ կան: Հայեր փորթուգալացիներուն հետ առաջին անգամ կապ եւ յարաբերութիւն հաստատեցին խաչակրական արշաւանքներուն ժամանակ: Արդարեւ, Կիլիկիա հասնող եւ անկէ անցնող խաչակիրներուն մէջ կային նաեւ բաւական մեծ քիւլուր փորթուգալացիներ, որոնք ընդունելութիւն եւ աջակցութիւն ստացան հայերէն:

Հաւանաբար այս ժամանակներէն սկսեալ Կիլիկիոյ հետ առեւտրական յարաբերութիւն ունեցող եւրոպական նաւերուն մէջ կային նաեւ փորթուգալական նաւեր. արդարեւ, փորթուգալացիք այս ժամանակ արդէն յարաբերութիւն հաստատած էին միջերկրականեան տարբեր երկիրներու ու ժողովուրդներու հետ:

ԺԲ. դարուն գրուած հայկական մատենանի մը մէջ յիշատակութիւն կայ չքնաղ հայուկիի մը մասին, որուն ձեռքը խընդրելու եկած են Մոսկուայի եւ Փորթուգալի թագաւորներուն զաւակները:

Հոռմի Ինոքովկեմտիոս Գ. պապը (1243-1254) կաթոլիկ դաւանանքը Արեւելքի մէջ տարածելու համար ութ քարոզիչներ ուղարկեց Վրաստան եւ մոնկոլական տիրապետութեան տակ գտնուող երկիրներ. որոնցմէ մէկն էր Հայաստան: Հայոց մէջ դրկուած առաքելութեան պետն էր եղբայր Լորէնց Փորթուգալցի. հաւանական է նաեւ, որ միւս հոգեւորականներուն մէջ ալ եղած ըլլան փորթուգալացիներ:

Այնուհետեւ, ժԳ. դարէն սկսեալ Ֆրանչիսքան, Տոմիսիքան եւ Օկիւսիքան կաթոլիկ միաբանութիւնները առաքելական լայն գործունէութիւն ծաւալեցին հայոց մէջ. վանքեր, եկեղեցիներ եւ կեդրոններ հիմնեցին, եւ հայ եկեղեցիներ բաժնուած, ունիթոններ (միաբար) խընքակներ կազմեցին: Այս միաբանութիւններուն մէջ բազմաթիւ փորթուգալացիներ կային, որոնք գործեցին հայոց մէջ: Անոնցմէ յիշենք Օկիւսիքան միաբանութեան Կուլիլմոս վարդապետ, որ ժԷ. դարուն սկիզբը, առաքելական գործունէութեան կողքին, իրեն միաբանակից այլ հոգեւորականներու հետ հայկական վանքերը այցելեց եւ կաշառքով, գողութեամբ եւ այլեւայլ միջոցներով աշխատեցաւ հաւաքել հայ եկեղեցւոյ համար նուիրական նշխարներ, այն հիմնաւորումով, որ այդ նշխարները անշուք եւ լքուած վայրերու մէջ կը գտնուին եւ պետք էր զանոնք փրկել ու պահպանել:

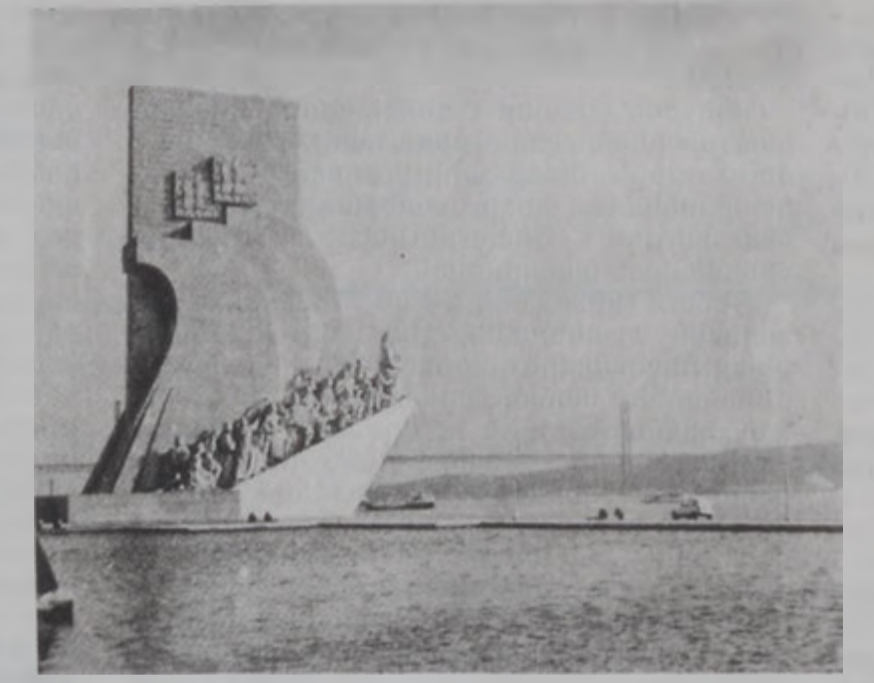
Կուլիլմոս վարդապետ, երկարատեւ քարոզութիւններ եւ շրջապարթիւններ տես, իր ընկերոց հետ միասին սպանուեցաւ աւազակներու կողմէ, 1611ին, Գեղարքունի գիւղին մօտ:

ՎԱՍՔՕ ՏԱ ԿԱՄԱԿՆԻ ԿՈՂՄԷՆ ՈՎԿԻԱՆ ՈՍՍԱՑԻՆ ԵՆՐ ՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒՄՈՎ ՎԿԻԱՆ ԶԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒՄՈՎ

Փորթուգալացիք, որոնք դարեր շարունակ մաւրերու յարձակումներուն ու տիրապետութեան ենթարկուած են որոշ ժամանակ ալ սպանակաւ Լեոնի թագաւորութեան կազմին մէջ մտած էին, ժԲ. դարուն զօրացան եւ Ալֆոնսօ Գեոնիք 1139ին ինքզինք Փորթուգալի թագաւոր հռչակեց: Այս ժամանակաշրջանէն սկսեալ յատկապէս, փորթուգալացիք, իբրեւ ծովագետներ երկրի բնակիչներ, իրենց բարօրութիւնը մեծ մասամբ ծովերուն կապեցին. անոնք ձկնորսական ու առեւտր-

րական խուզարկութիւններ կը կատարէին հեռաւոր ուղիկանոսներու ու ծովերու վրայ հասնելով օտար ու անծանօթ երկիրներ, կղզիներ ու ցամաքամասեր: 1383ին Փորթուգալի իշխանութեան տիրացաւ Ալիզ ընտանիքը յանձնի ժուան Ա.ի, որմէ ետք, Փորթուգալ Քասիլիոյ դէմ յարձակման պատերազմէ ետք յաջողեցաւ շրջանային կարեւոր ուժ դառնալ:

Ժուան Ա.ի երրորդ զաւակը Գեոնի Ծովագնաց ծովային մեծ արշաւանքներ կազմակերպեց, երկրախոյզներ ուղեկցեց ուղիկանոսներուն խորերը եւ նոր ուղիներ յայտնաբերեց, որուն, շնորհիւ Փորթուգալ ղեպի հեռաւոր ծովեր ու ուղիկանոսներ տարածուեցաւ: Փորթուգալացիք 1419ին յայտնա-

Փորթուգալցի ծովախոյզներու յիշատակին կանգնած կորթոյ Լիզպոնի մէջ:

բերեցին Փորթո Սանթո. 1420ին Սատլոյր, 1432ին Ազորեան, իսկ 1456ին Քափ Վեր կղզիները, եւ յեանկետեր ստեղծեցին Ափրիկէի արեւմտեան ծովափերուն:

Ենամուել Ա. 1495ին տիրացաւ Փորթուգալի գաւիհն, որմէ ետք ան չորս նաւեր յատարասել տուաւ, անոնցմով նոր աշխարհներ յայտնաբերելու նպատակով, եւ անոնց հրամանատարութիւնը Վասքօ տա Կամայի յանձնեց:

Վասքօ տա Կամա, զաւակը Էսթրեան տա Կամայի, ծնած 1460ին, Սինտ, ազնուական հին ընտանիքի մը պետն էր. Կամայեքը հարաւարեւմտեան Փորթուգալի Սինտ ամրոցին տէրն էին եւ մեծ հեղինակութիւն ունեին երկրին մէջ:

Վասքօ տա Կամա Գեոնի Ծովագնացի օրով Յնդկաստանի ծովային ճամբան բացած էր Փորթուգալի առջեւ, իսկ ժուան Բ.ի օրով, 1492ին, հարաւային Փորթուգալի մէջ ֆրանսական նաւերու կողմէ փորթուգալական նաւերու դէմ կատարուող յարձակումներուն դիմադրած եւ ֆրանսացիները դուրս քշած էր այդ կողմերէն:

Վասքօ տա Կամայի արշաւախումբը կազմող չորս նաւերը «Սան Կապրիէլ», «Սան Ռաֆայէլ», «Պերրիօ» եւ 200 թոն կշռող մթերքներու յատուկ նաւ մը, 8 Յուլիս 1497ին Լիզպոնէն ճամբայ ելան ղեպի հեռաւոր ու անծանօթ ուղիկանոսներ. Քափ Վեր կղզիներն արշաւախումբին միացաւ փորթուգալցի ուրիշ ծովագնաց մը Պարթոլմիո Տիագ, որ քանի մը տարի առաջ հետախուզած էր Բարեյոսույ հրուանդանը եւ այդ օրերուն կ'ուղղուէր Արեւմտեան Ափրիկէ, Ոսկեայ Ափունքի (Ներկայ Ղանա) Սան Ժորկէ տա Սինա ամրոցը:

Կայ Հարաւային Ափրիկէի հարաւարեւմուտքը):

Արշաւախումբը 25 Ղեկտեմբերին հասաւ Նաթալի ծովափը, ուրկէ 11 Յունուար 1498ին շարունակեց իր ճանապարհը եւ 25 Յունուարին հասաւ Մոզամպիքի ափերը, ուր Վասքօ տա Կամա կապեր հաստատեց տեղացիներուն հետ:

Մոզամպիքէն արշաւախումբը Ապրիլին ուղղուեցաւ ղեպի Մոմպասա (Ներկայ Քենիոյ մէջ), ուրկէ, 23 օրու ճամբորդութենէ ետք Յնդկաց ուղիկանոսը կտրելով 20 Մայիսին Յընդկաստանի հարաւարեւմտեան ափերը Քալիքոն բնակեցաւ, ուր եւս Վասքօ տա Կամա տեղացիներուն հետ առեւտրական կապեր հաստատեց:

Օգոստոսին արշաւախումբը Քալիքոնէն ճամբայ ելաւ ղեպի Կոայի մօտակայ Անժիտի կղզին. ապա Մանտիլի, ուր «Սան Ռաֆայէլ» նաւը այրեցաւ:

Մանտիլիէն արշաւախումբը ճամբայ ելաւ 8 Յունուար 1499ին, բայց փորթուգալները հակառակ ուղղութեամբ էին. առաջատուները գործի չէին ծառայել, եւ կատաղի այնկծութիւններուն դէմ նաւաւարները երեք ամիս անըող թիակարեցին, շատեր մահացան մնուողի պակասէն, մինչեւ որ Յնդկաց ուղիկանոսը եւ Արաբական ծով կտրեցին: Մարտ 20ին «Սան Կապրիէլ» եւ «Պերրիօ» նաւերը դարձան ղեպի Բարեյոսույ հրուանդան, բայց մահի մը ետք փորթուգալ պատճառով զիրար կորսնցուցին: «Պերրիօ» Յուլիս 10ին հասաւ Փորթուգալ եւ Թակոսագետի ափին ցամաք ելաւ: Վասքօ տա Կամա, որ «Սան Կապրիէլ»ի մէջ կը գտնուէր, իր ճամբան շարունակեց ղեպի Ազորեան արշիպելագոսի Թերսուլյա կղզին եւ 9 Սեպտեմբերին Լիզպոն ցամաք ելաւ:

Իբրեւ վարձատրութիւն էնամուել թագաւոր տոմ տիրոջը եւ առատ նուէրներ տուաւ Վասքօ տա Կամայի:

Վասքօ տա Կամայի ձեռք ձգած այս մեծ յաջողութիւնը օգտագործելու համար էնամուել թագաւոր տասներեք նաւեր բաղկացած տորմիդ մը, Փետրը Ալվարէս Կապրալի հրամանատարութեան տակ ճամբայ հանեց ղեպի Յնդկաստան: Այս նաւախումբը, ուղիկանոսներուն վրայ իր ճամբորդութեան ժամանակ, 22 Ապրիլ 1500ին դիպածով յայտնաբերեց Պրազիլը. որ այնուհետեւ փորթուգալական գաղութի վերածուեցաւ:

Այս յաջողութենէն ետք էնամուել թագաւոր տասը նաւեր բաղկացած այլ տորմիդ մը պատրաստեց եւ անոր հրամանատարութիւնը սկիզբը Կապրալի, բայց յետոյ Վասքօ տա Կամայի յանձնեց: Նաւախումբը 1502ին ճամբայ ելաւ ղեպի Յնդկաստան, ճամբան ցամաք ելաւ Արեւելեան Ափրիկէի ափերը Մոզամպիք (որ յետոյ գաղութի վերածուեցաւ), Քիլուա (Ներկայ Թանզանիա) եւ հարաւային Արաբիա, եւ այնուհետեւ հասաւ Յնդկաստան եւ Կոայի ու ծովափնայ այլ շրջաններու մէջ փորթուգալական իշխանութիւն հաստատեց:

Վասքօ տա Կամա այնուհետեւ վերադարձաւ Փորթուգալ, ուր այս անգամ իբրեւ վարձատրութիւն 1519ին Վիտիկուէյրայի կոնս տիրոջը ստացաւ թագաւորին:

Հայ առեւտրականները, որոնք Հայաստանէն, Պարսկաստանէն եւ այլ երկիրներով ուղտերու ու գրաստներու կարաւաններով Յնդկաստանի ծովափնայ քաղաքներ եւ նաւահանգիստներ կը հասնէին հոն իրենց ապրանքները ծախելու համար, այս ժամանակ սկսան կապեր հաստատել փորթուգալացիներուն հետ: Փորթուգալացիք իրենց կարգին պետք ունեին հայերուն բերած ապրանքներուն, որովհետեւ իրենց ցամաքային ուղիներուն անծանօթ էին, եւ կարելիութիւն ալ չունէին ցամաքային առեւտուրի ձեռնարկելու եւ հեռաւոր շրջաններ թափանցելու:

Հայ առեւտրականները նաեւ Յնդկաստանի ներքին զաւառներուն մէջ առեւտուրը գրեթէ իրենց մենաշնորհին վերածած էին. անոնք հեռաւոր շրջաններէն համեմատելի այլ բազմատեսակ ապրանքներ կը հաւաքէին եւ զանոնք հնդկական նաւահանգիստներ կը տանէին ծախելու: Փորթուգալացիք մեծապէս հետաքրքրուեցան այդ համեմատելի իրենց համար անգտանելի ապրանքներով, եւ սերտորէն սկսան գործակցիլ հայ առեւտրականներուն հետ, որովհետեւ այդ ապրանքները Եւրոպա տանելով ու ծախելով անոնք մեծ եկամուտ կ'ապահովէին:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԳԱՂՈՒԹԱՑՈՒՄԷՆ ԵՏՔ ՀԱՅ - ՓՈՐԹՈՒԳԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՐՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Վասքօ տա Կամայի արշաւախումբերուն շնորհիւ, այսպէսով, Յնդկաստանի հարաւային ծովափնայ շրջաններուն մէջ փորթուգալական իշխանութիւն հաստատելէ ետք, էնամուել Ա. թագաւոր առաջին անգամ իբրեւ փոխարքայ 1505 Մարտին Յնդկաստան ղրկեց Ֆրանսիսքօ տը Ալմէյտան: Ան քսանմէկ նաւերով ճամբայ ելաւ, անցաւ Բարեյոսույ հրուանդանէն, Ափրիկէի ափնէն եւ արեւելեան Գալեպոս, ուր ամրոց կառուցեց, նուաճեց Մոմպասան եւ ճամբան շարունակելով ու Յնդկաց ուղիկանոսը կտրելով հասաւ հարաւային Յնդկաստան եւ Քոչինի մօտ ցամաք ելաւ: Ալմէյտա արշաւախումբը շուրջ փորթուգալացիներու մենաշնորհը ապահովելու համար առաջին հերթին իրարմէ որոշ հեռաւորութեամբ վայրերու մէջ ամրացուած կայաններ հաստատեց: Ան նաեւ Մալայեան թերակղզիին հարաւոր

գտնուող Մալաքքայի տեղական իշխանութիւններուն հետ առեւտրական համաձայնութիւններ կնքեց:

Ֆրանսիսքօ տը Ալմէյտայի առաջին գործերն մէկը եղաւ նաեւ իր զաւակը Լուրնցօ տը Ալմէյտան Մալաքքայէն կղզիներ ղրկել. անոնք բնակիչներուն հետ առեւտրական համաձայնութիւններ գոյացնելու համար Լուրնցօ տը Ալմէյտայ կղզիներուն վրայ փորթուգալական գերիշխանութիւն հաստատեց, եւ յոյն տարին ալ 1505ին Սէլյան (Ներկայ Սոի Լանքա) կղզին ցամաք ելաւ. նուաճեց անոր մէկ մասը եւ Քոլոմպոյի մէջ բնակավայր հաստատեց:

Լուրնցօ տը Ալմէյտա 1506ին կողի բռնուեցաւ արաբական նաւատորմի մը հետ, Յնդկաստանի արեւմտեան ծովափերուն. 1508ին ան այլ նաւատորմի մը հետ կողի բռնուեցաւ Մալաքքայի մօտակայքը. Չոլի մօտակայ ջուրերուն մէջ: Հոն ան ծուղակը ինկաւ եւ շրջապատուեցաւ եգիպտական նաւատորմի մը կողմէ: Ան քաջաբար կռուեցաւ, բայց ծանրորէն վիրաւորուեցաւ եւ հերոսաբար ինկաւ կողի մէջ:

Բայց այնուհետեւ անոր հայրը Ֆրանսիսքօ տը Ալմէյտա նուաճեց արաբ եւ եգիպտացի ծովափները եւ 1509 Փետրուարին հեռացուց գաւոնը Յնդկաստանի ափերէն:

Այս յաջոթանակէն ետք ծովային երթեւեկը յարաբերաբար աւելի ապահով դարձաւ եւ արաբ ծովահէններ այլեւս չհամարձակեցան մօտենալ փորթուգալական հակալքի տակ գտնուող ծովային ուղիներուն: Յիշենք, որ Արաբական թերակղզիին հարաւարեւմտեան ծովափերը եւ նաւահանգիստները (Ներկայ Օման) 1505ին փորթուգալական տիրապետութեան տակ ինկան:

Այս բոլորը պատճառ դարձան, որ այնուհետեւ բոլոր օտար նաւերը փորթուգալացիներուն հովանաւորութեան դիմէն եւ իրենց նաւերուն վրայ փորթուգալական դրոշ կրէին: Եղաւ ժամանակ մը, երբ բոլոր օտար նաւերը անպատճառ փորթուգալական դրոշ կը կրէին, ապահով երթեւեկելու համար:

Ուղիկանոսներուն վրայ փորթուգալական գերակայութեան հաստատումը մեծապէս նպաստեցին հայ առեւտրականներու գործունէութեան, որովհետեւ անոնք միջոցով հնդկական նաւահանգիստներ բերուած ապրանքներուն փորթուգալցի առեւտրականներու կողմէ Եւրոպա փոխադրութիւնը լայն ծաւալ ստացաւ: Փորթուգալացիք գիտէին, որ ծովային առեւտուրին մէջ իրենց աշխուժութիւնը կարեւոր մասամբ հայ առեւտրականներու ցամաքի ճամբորդ Յնդկաստանի նաւահանգիստները բերած իրենց ապրանքներն կախուս ունէր, եւ անոնք աշխատեցան ամէն գնով սիրաշահիլ գանձը:

Յիշենք, որ Փորթուգալ 1505ին գաղութի վերածած էր նաեւ Մոզամպիքը Արեւելեան Ափրիկէի մէջ, եւ սկսած էր գաղութացնել ու վերաբնակեցնել Պրազիլը. փորթուգալացիք մեծ ջանքեր կը թափէին նորայայտ եւ անծայրածիր այդ երկիրը շնորհուն համար: Այս բոլորին համար Յնդկաստանէն մինչեւ Ափրիկէ եւ Պրազիլի ափերը, ուղիկանոսներուն վրայ գերակշռութեան պահպանումը կենսական հարց էր:

Ֆրանսիսքօ տը Ալմէյտա, որ պատմական մեծ դեր ունեցած էր փորթուգալական կայսրութեան հաստատման մէջ, 1509ին, ուղիկանոսներուն վրայ ծովահէններու վտանգը վերջնականապէս չէզոքացնելէն ետք, այս անգամ ինք չէզոքացուեցաւ Աֆոնսօ տ'Ալկուադրի կողմէ. որ փոխարինեց զինք իբրեւ Յնդկաստանի փոխարքայ: Ալմէյտա այնուհետեւ հեռացաւ Յնդկաստանէն եւ գնաց Հարաւային Ափրիկէ. ուր 1 Մարտ 1510ին սպանուեցաւ բնիկներուն կողմէ:

Յիշենք, որ Յնդկաստանի եւ յարակից կղզիներու նաւանման մէջ մեծ դեր ունեցած տը Ալմէյտա ընտանիքը Պրազիլի փորթուգալացման մէջ եւս տիրական դերակատարութիւն ունեցաւ. մինչեւ հիմա ալ անոնք Փորթուգալի եւ Պրազիլի մեծ ազդեցիկ եւ ամէն շրջաններու մէջ տարած-

Ստրուկներու հաւաքման համար փորթուգալացիներու կառուցած բնակավայր Մոզամպիքի ծովափին:

ած ընտանիքներն են: Աֆոնսօ տ'Ալկուադրա աւելի ընդարձակեց Յնդկաստանի փորթուգալական գաղութները: Ան 1511ին գրաւեց Մալաքքան Մալայեան թերակղզիին մէջ (Ներկայ Մալեզիա), եւ զայն մեծ նաւահանգիստի ու բերդաքաղաքի վերածեց, որ մէ ետք անկախ հարաւարեւմտեան Ասիոյ առեւտրական ամէնէն մեծ կեդրոնը դարձաւ: Փորթուգալացիներու կողքին, հոն կարեւոր քիւլուր հայ առեւտրականներ հաստատուեցան. հայերը կարեւոր դերակատարութիւն ունեցան Մալաքքայի զարգացման ու բարգաւաճման մէջ եւ փորթուգալցի առեւտրականներուն զխաւոր աջակցները դարձան:

Այս ժամանակներէն սկսեալ հայեր սկսան հետաքրքրուիլ Փորթուգալով եւ հայկական փոքրիկ գաղութ մը կազմաւորուեցաւ Լիզպոնի մէջ:

ԱՐՇԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԱՐԱԾՔԻՆ ՄԱՐԴԱՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԱՌԵԻՏՈՒՐԸ ԲԱՐԳԱԻԱՃՈՒՄ Կ' ԱՊՐԻ

Աշխարհի տարածքին ճարտարաբանական մարդամեքենաներու ապագան քննարկող անգլո-ամերիկացի շտաբի ղեկավարը 20 առ հարյուրով աճ արձանագրած են:

Մինչև մարդամեքենաներու սակերը նուազած են, աշխատանքներու ամսականները աստիճանաբար աճ արձանագրած են: «Անցնող ամիս տարի մարդամեքենաները աւելի չափազանց կը դարձնէ», կ'ըսէ Յաննանտոնիոյ այս տարւան տեղեկագիրը:

Կործանելով լվլլրը երեք սկիւրներ, նկարչական սրբութեամբ մը, վիտամինային մը եւ համակարգիչ մը, կապուած՝ արբանեակներու սփանդակութեամբ առաջնորդող դրոյթներն են ու ռոտարի մը:

Մարդամեքենան կրնայ քչել՝ շնորհիւ համակարգիչին, որուն միջոցով կորնայ հեռաւարտութիւնները գնահատել եւ խոչընդոտել խուսափելով:

Անոր թեւերէն մէկը րանային կը դարձնէ, միւսը արագութիւնը կը փոխէ, իսկ երրորդը ինքնաշարժ կը վարէ, կ'ըսէ ընկերութեան մէկ րանբերը: Հակառակ անոր երրորդ թեւին, Քլաուս կը նմանի իսկական մարդու մը, բացի ատկէ, որ անոր թեւերէն մէկը գլուխէն կ'ելլէ:

Թէեւ Քլաուս տակաւին պատրաստ չէ հանրութեան գործածած մայրուղիներուն վրայ ինքնաշարժ վարելու, սակայն գործածած միջոցները կրնան օր մը օգտագործուիլ սփանդակելու համար վարորդներուն, որոնք կրնան ինքնաշարժ վարած չլինելով մէջ ինքնաշարժներու փորձարկումի վայրի մը մէջ:

Անկա կը նախատեսէ, որ մարդամեքենաներու պահանջը հետզհետէ աւելի ու աւելի պիտի բարձրանայ, յատկապէս աշխատանքի վտանգաւոր պայմաններու համար, ուր քիմիական նիւթեր, ներկ, ծուխ, իւղ, աղտոնեղակալութիւն են:

ՄԱՐԴԱՄԵՔԵՆԱՆ ԸՆԿՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մարդամեքենայ հիւանդապահներ կրնան մօտ ատենէն սփանդակել հիւանդներու եւ տարեցներու, անոնց ըսելով, թէ երբ պէտք է իրենց դեղահատերը առնեն եւ անոնց բաց կերակուր ու մարմնին ջերմաստիճանը արձանագրեն:

Փիցարոլի եւ Քարնրիկի Մեյլըն համալսարանի (Փենսիլվանիա) ճարտարագէտները մշակած են նոր տեսակի մարդամեքենաներ՝ տարեցներու եւ անկողնի մէջ քամուած հիւանդներու կենսաբանականներու եւ անոնց բժշկները ի մէջի մարմով տեղեկ պահելու համար՝ առողջական որբէլ հարցի մասին:

Միջ մարդամեքենան տակաւին նախատեսուած է եւ, ըստ գայն յղացած

գիտնականներուն, եզակի է, տարեցներու համար պատրաստուող սարքերուն միջեւ:

«Ասիակ տնտեսական օգնական մըն է եւ ո՛չ ինչպիսի տեսուոր արտ մը կամ խնայողի էակի օժտմանակ մը», կ'ըսէ մասնագէտներէն մէկը:

Ճարտարագէտները կ'աշխատեն նաեւ միջոցներ գտնել՝ առիթ տալու համար մարդամեքենաներու, որ շիշեր եւ տուփեր բանան՝ արբիւք տառապող հիւանդներու համար:

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ ԸՆԿՐԱՄ ՄԱՐԴԱՄԵՔԵՆԱՆ

Երեք թեւ, երեք ոտք ունեցող եւ արտաբերուած է ինչպէս մարդամեքենան Մարտի վերջերուն:

ՄԱՐՏ ԱՄՍՈՒԱՆ ՆՈՒՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԹԻՉՆՈՅ ԲՈՅՆԻՆ

● Ազգային մը՝ ուխտի մը առիթով 150,000 լ.ու. տարբ. Յովիկ վարդապետան 100,000 լ.ու. ազգային մը 594,000 լ.ու. Գուրուսիան ընտանիք 50,000 լ.ու.:

● Սարգիս Խաչատուրեանի մահուան քառասունըփն առիթով՝ Սեւակ Խաչատուրեան 100 ֆ.ֆ., Սահակ Խաչատուրեան 40,000 լ.ու. տեք եւ տիկին Արտեմ Սարգիսեան 20S. տեք եւ տիկին Գեորգ Պոստոլեան 30,000 լ.ու., տիկին Արփիմե Խաչատուրեան 20S. տեք եւ տիկին Յովիկ Գասարեան 20,000 լ.ու.:

● Յովհաննէս Զեքեղեանի մահուան առիթով՝ Տէրտէրեան ընտանիք 15,000 լ.ու., Փառուի Եռուսէֆ Հաննա 10,000 լ.ու., Ժողէֆ Սաստ 10,000 լ.ու., Ժորճ Եագուոյ եւ ընտանիք 15,000 լ.ու., տիկին Մարի Կարապետեան եւ ընտանիք 20,000 լ.ու., Նազարէթ Զիլիֆեան 20S. տեք եւ տիկին Հրաչ Մանուշեան 10,000 լ.ու., տեք եւ տիկին Յակոբ Բեռնիքեան 20,000 լ.ու., Ժողէֆ Բուսմանու 10,000 լ.ու., Գեորգեան ընտանիք 10,000 լ.ու.:

● Տէք եւ տիկին Սօսի Նահապետեան՝ ուխտի մը

առիթով 100S, օրդ. Բաւար Տասնապետեան 50S. տիկին Արփի Սիւնիֆեան 100S, ազգային մը 100S. Լուսաւորչի Կանթոյ Առաքելութիւն 123S, ազգային մը 50S:

● Տէք եւ տիկին Վարդան Խաննեան 1 ոչխար, տեք եւ տիկին Պօղոս Էքմէքեան 1 ոչխար, Կերկեթեան ընտանիք իրենց մօր աստիճանական առիթով՝ կէս ոչխար, տիկին Կլարիկա Ջատիկեան 1 ոչխար:

● Լուսաւորչի Կանթոյ Առաքելութիւն՝ կէսօրեան հաշ՝ համալրողը, տապալուած գետնախնձոր եւ ձիւն:

● Ազգային մը կէսօրեան հաշ՝ ձուկ եւ թարաբուր:

● Էտիկ Մանուսեան Իրանէն, կէսօրեան հաշ՝ համալրողը, տապալուած գետնախնձոր եւ ձիւն:

● Ազգային մը՝ կէսօրեան հաշ՝ (թաւ միս եւ գետնախնձոր):

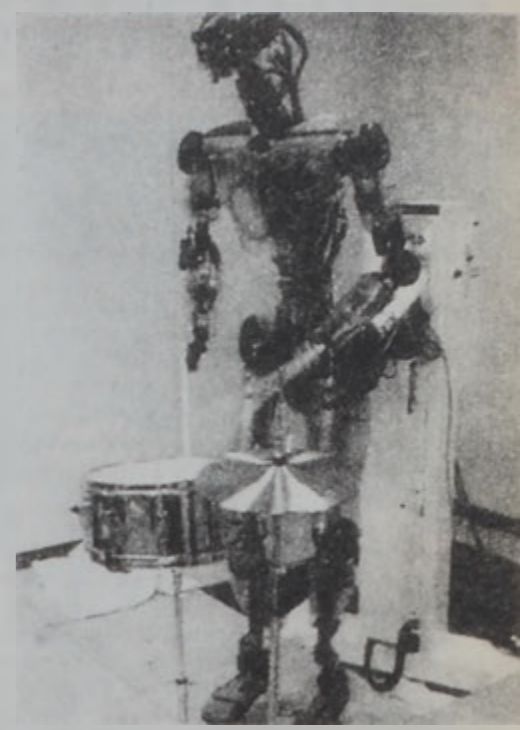
● Տիկին Բարիկ՝ 65 պղտիկ տոպրակ չիփս, տեք եւ տիկին Էտմոն Մոմեան 1 թիթեղ ձիւն:

թապալուած ձիւն, տեք եւ տիկին Սարգիս Գարամանուկեան՝ 62 հատ անձեռոց, Գեորգ Աբրահամեան՝ մէկ պարկ լիւր, տեք եւ տիկին Գաբրիել Քիւրքեան 1 գոլի լիւրիկ շուր, Զաւէն Սիւլիսեան 10 մահակալ, 10 քմոտ, 8 պղտիկ սեղան, 6 հատ արտ եւ նստասեղանակ մը, անուշալիւս հալ շիլի, 4 տուփ փրփի ֆուր եւ 1 տուփ շորտայ, տեք եւ տիկին Էտմար Տէլիքմէնեան՝ 4 տուփ շորտայ, ԼՍ-Ելի «Արեւիկ» մանուսիւղ 170 տոպրակ պիպրոնի շորտայ, չիփս եւ պոն ժիւս, Պիլոս պանք ժիլիլ, 3 հատ համակարգիչ, տեք եւ տիկին Ժիրայր Եագուոյեան՝ 25 քիլո պանակ, Յովհաննէս Ժամկոչեան՝ 2 տոպրակ գործածուած հագուստ, ԼՍՊ Շրջանային Վարչութիւն՝ 194 հատ գծաքաշ, ազգային մը 39 հատ գազակ, 51 հատ ֆիւզո, 17 հատ գիշերազգեստ, տիկին Գարուսեան՝ 6 քիլո պանակ, Միսաք՝ 6 քիլո պանակ, 10 քիլո խնձոր, 2 Մ.Ը.Մ. Ժուլիտէլ մասնակալ, 40 հատ մանկապարտէզի փոքրիկներու իրաւիք, Տուսմանեան հաստատութիւն, երկու թիթեղ թոռուշ, ազգային մը երկու տոպրակ փոքրիկներու հագուստեղէն, Dekerco հաստատութիւն 3 տուփ համալրողը միս, օրդ. Սիւրի Սեանեան 1 պարկ շաքար եւ Անդրանիկ եւ Ազատուի Սարգիսեան՝ 1 պարկ շաքար, 6 տուփ պիպրոնի, 1 տուփ կոմ շաքար:

ՀԱԼԷՊ ՀԱԼԷՊ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Հովանաւորութեամբ՝
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ
Նախագահութեամբ՝
ՀԱՅ ԵՐԵՐ
ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԵՐՈՒ
Կազմակերպութեամբ՝
ՀԱԼԷՊԱՆԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 85ԱՄԵԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ
Երկուշաբթի, 24 Ապրիլ 2000, երեկոյեան ժամը 9:00ԻԿ Կրթասիրաց Մշակութային Միութեան «Զ. Գաբրիէլեան» սրահ:
Հաւատարմութեամբ յարգեցնք յիշատակը մեր Գահատակներուն:
85ԱՄԵԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՅԱՆՁՆԱՐՈՒՄ

ԿՈՉ ՀԱԼԷՊԱՆԱՅՈՒԹԵԱՆ
Հայկական Յեղասպանութեան 85ամեակի ոգեկոչումը եւ դէպի Տէր Զօր ու Մարկատէ Ուխտագնացութիւնը տեղի պիտի ունենան
Բարձր Հովանաւորութեամբ՝
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ
Նախագահութեամբ՝
Թեմիս բարեջան առաջնորդ
ԳԵՐԸ. Տ. ՍՈՒՐԷՆ ԱՐՔ. ԳԱԹԱՐՈՅԵԱՆԻ
Ա.ՈՒՒՍԱԳԼԱՅՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԿԱՏԵ ԵՒ ՏԵՐ ԶՕՐ
24 Ապրիլ 2000, առաւօտեան ժամը 02:00ԻԿ:
Բ. ՅԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 85ԱՄԵԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՀԱՆԴՆՈՒԹԻՒՆ
24 Ապրիլ 2000, երեկոյեան ժամը 21:00ԻԿ, Կրթասիրաց Մշակութային Միութեան «Զ. Գաբրիէլեան» սրահ:
ԱՅՍ ԱՌԻՅՈՎ ԿՈՉ ԿՈՒՂՆԵՆՔ ՀԱՄԱՅՆ ՀԱԼԷՊԱՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ԱՉԳԱՅԻՆ ԻՏԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ՆԱԶԱԿԱՆ ԳՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ԶՈՅՑ ԶԵՆՆԱՐԿՆԵՐՈՒՆ:
ՅԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 85ԱՄԵԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

«ՄԱՐԴԱՅԻՆ» ՄԱՐԴԱՄԵՔԵՆԱՆ
Ճափոց-ցի գիտնական Գ. Գ. Գ. մշակած են մարդամեքենայը, որ կարողութիւնը ունի արձանագրելու մարդու ժամանակը եւ ժամանակը զգուցելու վերարտադրելու:
Ա. Գ. Կ. կրնայ պատել, թմբակել ու Գ. Գ. Կ. կան իր անքերը (երկու կարգաչափ մեքենաներ) դարձնել դէպի որեւէ ուղղութիւն:
Գիտնականները կ'ըսեն, թէ 1 մէթր 80 սմ. հասակով մէ 80 քկ. ծանրութեամբ մարդամեքենան առաջին է, որ կարողութիւնը ունի մարմնի ամբողջ մասերը՝ գլուխէն մինչեւ ոտքերը շարժելու, մինչ անոր «ճանաչող» կրնան միայն մասնակի շարժումներ կատարել:
Անոր համար մարդամեքենան ունի 30 յօդեր, որոնք իրենց կ'ապահովեն մարմնի գնացան մասերու շարժումներու մեծ ճկունութիւն մը:

Մարդկային շարժումներ վերարտադրող մարդամեքենան:

ԱՊԱՆՈՎՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀԱԻԱՆԱԿԱՆ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐ ԿԸ ՆԿԱՏԷ

Հսկողութեան նոր գրութիւն մը կրնայ մօտ ատեն տեղեկ պահել ուստիկանութիւնը Թերագործութիւններու մասին՝ նախքան անոնց տեղի ունենալը:

Բրիտանացի հետազոտողները մշակած են միջոց մը՝ հաւանական գողեր կամ գողակներ. կառուան մէջ յայտնուող ինքնաշարժի գող մը կամ անձնատարանի մասին տարածուող անձ մը նկատելու համար:

Ըստ «Նիւ Սալթիթիսթ» թերթին, մարդիկ, որոնք նման արարքներու մասին կը մտածեն, ուրիշներէ տարբեր կը վարուին եւ անոնց քայլերը կարելի է բուսականակնօրէն նախատեսել:

Ինչպէս եւ Լիմ համալսարաններու գիտնականներու կողմէ մշակուած գրութիւնը տակաւին փորձարկումներու շրջանին մէջ կը գտնուի. սակայն անիկա արդէն ուշագործեանց առարկայ է:

Հետազոտողները կ'առաջարկեն ապահովութեան կազմած շարք մը տուեալներով «տեսնել» ռերագործներու վերաբերմունքը: Դրութիւնը պիտի կապուի պատկերասփիւռներու եւ անգամ իր իրականութեան հետ: Գրութեան հսկող պահակներու կամ ուստիկանութեան, երբ որեւէ կասկած չի բան նկատէ:

Մրագիրը կը ֆինանսուորէ Եւրոպական Յանձնաժողովը:

ՄԱՆԱՀԵՏԵՐՈՎ ԲԱՅՈՒՈՂ ՊԱՆԱՐԱՆՆԵՐ
Գերմանական «Սիւրնո» ընկերութիւնը մշակած է շատուկ ինչպէս «բանայի մը»՝ Սմարթ Լոք, որ մարդու մը մատնահետքերը կ'օգտագործէ:
Անիկա մշակուած է այնպիսի ձեւով, որ ռերագործներ հետեւ պահէ, օրինակ, երկաթուղիներու կայարաններու պահարաններէ:
Բանային փորձարկուած է Հիւսիսային Իրլանտայի կայարաններէ մէկուն մէջ: Անիկա 1970ական բուսականներէն ի վեր հրաժարած է պահարաններ գործածելէ, որովհետեւ անոնք կ'օգտագործուէին ո՛չ թէ պայտակներու, այլ ռումբերու զետեղման համար: Հիւսիսային Իրլանտայի տեղեկատվութեան օրերուն:
Դրութիւնը կ'արձանագրէ մատնահետքերու «լեռներու» եւ «ձորերու» երկտարակալ լիցքերը: Նկատի ունենալով, որ իւրաքանչիւր մատնահետք եղակի է, անոր «տեքը» միայն կրնայ պահարանը բանալ:

ԵՆԵԿՏՐՈՆԻՔ ԳՐԻՉ ՄԸ ԶԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՐԳԵԼԱԿԷ
Ունեցող Նէք ընկերութիւնը կ'ըսէ, թէ մշակած է ճանաչման դրութիւն մը, որ անկարելի կը դարձնէ ստորագրութեան մը կեղծումը:
Իսրայէլեան ընկերութիւնը կը յայտնէ, թէ իր ՓԵՆՅՅՅՅՅՅՅՅՅՅՅ կրնայ նկատել ստորագրութիւններու մէջ բնական փոփոխութիւններ, կամ եթէ անոնք անբնական դիրքի մը մէջ կը գրէ:
Տասնեակ մը տեղեկութիւններ կը փոխանցուին համակարգիչի մը, որ արդէ ստորագրութեան նկարագրութիւնը ունի ու կրնայ բաղդատակաճ մը ընել:

«ԱԶԳԱԿ»
ՀԵՌԱԶԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ
«ԱԶԳԱԿ» ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն. - 258526, 260115 եւ 241274:

ԲԱՆՈՒՄ՝ ՊԱՂԵՍԻՆՑԻ...

Շարունակում Ա. Լյևին

Եւ Կազախ ամբողջ տարածքին՝ պահանջելու համար իսրայելեան 11 բանտերու մէջ արգելափակուած 1635 պաղեստինցիներու ազատ արձակումը:

Իսրայել ազատ արձակած է 398 պաղեստինցի եւ արաբ այլ բանտարկեալներ, ըստ խաղաղութեան առժամեայ համաձայնագրի նորագոյնին, որ կ'ընթացէր Սեպտեմբերին՝ Իսրայելի վարչապետ Էհուտ Պարաշի եւ պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եսաէր Արաֆատի միջեւ:

Հակառակ համաձայնութեանը, պաղեստինցի բանտարկեալներու եւ Սարգսյանի Իրաւանց Շնչերակ-նորիներ իսրայելը կ'ամբաստանէ բանտարկեալներու հետ իրեն ռճրագործներ եւ ահաբեկիչներ վարուելու փոխանակ գանձը պատերազմական գերիներ ճակատ ունենալու:

ՌՈՒՍԻԱ ԶԵՉԷՆ

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋԵՒ...

Շարունակում Յրդ Էջևն

ՊԼԱՏԵՐԱԶԻՐ ԿՐՈՒՅՑ ՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Միւս կողմէ, Գերմանիոյ արտաքին գաղտնի սպասարկութեանց մէկ բանբերը երէկ յայտնեց, որ Չեչենիոյ մէջ Մոսկուայի պատերազմը տակաւին վերջ չէ գտած եւ կայ այն վտանգը, թէ անիկա կրնայ Ռուսիոյ կամ Վրաստանի նման այլ շրջաններ տարածուիլ:

Լիտիա Ռուսիոյ ըստ, որ Ռուսիոյ համար տակաւին կարելի չէ այս տագնապին վերջ տալ՝ աւելցնելով, որ տագնապի տարածման իսկական վտանգ մը գոյութիւն ունի:

Ան յայտնեց նաեւ, որ շրջանը անկայուն կը մնայ, իսկ իր գործակալութիւնը թերահաւատ է ուսական այն հաստիքներուն մասին, թէ շրջանին մէջ կայունութիւն հաստատելու ընթացքին մէջ կը գտնուի:

Գործակալութեան տնօրէնը՝ Մուկուսը Հանինկ անցեալ ամիս Չեչենիա այցելած է տեղւոյն վրայ կացութեան զննատուրը կատարելու համար: Օրին Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը գանգատած էր, թէ նախապէս տեղեակ չէ պահուած այցելութեան մասին:

Գործակալութեան բարձրաստիճանի մէկ պաշտօնատարը միտել տուած է, որ Գերմանիա տակաւին չի գիտակցիր կովկասեան շրջանի ռազմավարական կարեւորութեան իր իսկ ապահովութեան համար:

Միւս կողմէ, Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Յոշիա Ֆիշլըր երէկ Փարիզի մէջ լոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ շեշտած է, որ արեւմտեան երկիրներուն համար շահեկան չէ Ռուսիան Չեչենիոյ հարցով մեկուսացնել:

Ան դիտել տուած է, որ եթէ անիկա մեկուսացուի՝ «մեր ակնկալածներուն ուղղակի հակառակ արդիւնքին պիտի յանգնէր»: Մեր շահը կը պահանջէ, որ կովկասեան շրջանը կայուն ըլլայ եւ ո'չ միայն մարդկային իրաւունքները պաշտպանուին:

Ան աւելցնեց նաեւ, որ յաւանք ունի չեչենիներու հետ քաղաքական համաձայնութիւն մը պիտի ըլլայ: (ԱՌՅՈՒՄԸ)

ԻՍՐԱՅԷԼ ՊԱՇՏՈՆԱՊԵՍ ՄԱԿԻՆ...

Շարունակում Ա. Լյևին

նանի ներկայացուցիչ Սե-լին Թատուրիի եւ Սուրիոյ ներկայացուցիչ Միխայիլ Ուսիպիի հետ, եւ անոնց փոխանցեց Իսրայելի նամակին բովանդակութիւնը: ՄԱԿի բանբեր Ֆրէտ Էքհարտ, թղթակիցներու հարցումներուն պատասխանելով, յատկապէս ինչ կը վերաբերի իսրայելեան ուժերու հեռացումէն ետք Լիբանանի հարաւին մէջ ՄԱԿի դիմագրութիւնը նոր մարտահրաւերներու, ան ըստ, որ «ՄԱԿ պիտի աշխատի, որ հեռացումը կատարուի ապահով ձեւով, առանց տեղի տալու նոր տագնապի եւ բռնութեան մագլցումին»:

Ինչ կը վերաբերի Լեւիի նամակին, ան կ'ըսէ, թէ «Իսրայել ՄԱԿի կը փոխանցէ իր կառավարութեան որոշումը՝ հեռանալու Լիբանանէն Յուլիս 2000ին»: «Այս հեռացումը պիտի կատարենք Ապահովութեան խորհուրդի թիւ

425 եւ 426 որոշումներուն հիմամբ», կը ըսէ Լեւի: ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան հեռաձայնային հաղորդակցութեան մէջ մտաւ նախապէս Լաիտիի եւ վարչապետ Հրուի հետ եւ անոնց փոխանցեց Իսրայելի արտաքին գործոց նախարարին յղած նամակին բովանդակութիւնը:

Միւս կողմէ, Ֆրանսա երէկ վերահաստատեց իր տրամադրութիւնը խաղաղարար ուժեր դրկելու Լիբանան, պայմանաւ, որ իսրայելեան հեռացումը կատարուի Լիբանանի եւ Սուրիոյ հետ համաձայնութեան մը շրջագծին մէջ:

ԹՈՒՐԹԻՈՅ ՀԵՏ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ...

Շարունակում Ա. Լյևին

Ֆրանսացի երեսփոխանը յայտնեց նաեւ, որ Հայաստան այցելող ֆրանսացի երեսփոխանները պիտի քրննարկեն հիմնական երեք հարցեր՝ Ֆրանսա - Հայաստան տնտեսական կապերը, Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութեան եւ մարդկային իրաւունքներու վիճակը եւ Ֆրանսոֆոն յարաբերութիւնները:

Եւրոխորհուրդին Հայաստանի անդամակցութեան հարցին անդրադառնալով, Ժան Փոյ - Պրէտ ըստ, որ անիկա քննարկուած է Ֆրանսա - Հայաստան պատգամաւորական բարեկամութեան խումբին հանդիպումին ժամանակ, եւ աւելցուց, որ «Մեծ է Ֆրանսայի ցանկութիւնը Հայաստանը տեսնելու Եւրոխորհուրդին ներս, սակայն, տակաւին ընելիքներ կան այս գծով»: Ան չբացառեց այս անդամակցութիւնը իրագործուած տեսնելու Ազրպէյճանի հետ միասին:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅՎԱԿԱՆ ...

Շարունակում Ա. Լյևին

որ առաջին հերթին կեդրոնացած է Արցախի եւ աղէտի գոտի վերակառուցման աշխատանքներուն վրայ: Այս շրջագիծին մէջ, կարելու իրագործում է ԼՂՀ-ի հիւսիս-հարաւ մայրուղիի շինութիւնը, եւ նկատի ունենալով, որ առանց Արցախի տնտեսական հզօրացման, անկարելի է լուծուած մը գտնել Արցախի հիմնահարցին, ուրեմն «Հայաստան» հիմնադրամիջին միջոցով, ողջ հայութիւնը իր մասնակցութիւնը կը բերէ ԼՂՀ-ի հարցի արդար լուծման»: Նախագահ Քոչարեան աւելցուց, որ հիմնադրամը տակաւին չառ լան ունի ընելիք, որոնց շարքին՝ իր վայելած մեծ վարկին ամրապնդումը:

Այս նիստին առաջին մասը յատկացուած էր առաջարկներու: Առաջարկուեցաւ փոխել դրամահաւաքի ձեւը, հրապարակել հիմնադրամի հաշուական պատկերը, որոնք իրականացման կը հսկէ «Ամիս» հաշուապահական կազմակերպութիւնը:

Քննարկուող հարցերէն մէկը կը վերաբերէր հիմնադրամին միջոցներով իրագործուած կառուցներու ապագայ շահագործումը: Առաջարկուեցաւ, որ հիմնադրամը հսկէ անոնց շահագործման: Քննարկուեցան նաեւ այլ հարցեր, որոնց վերաբերեալ տրուած որոշումները կը հրապարակուին հիմնադրամի հանրային կապերու բաժանմունքին կողմէ:

ԽԱՉԲԱՒ ԹԻՒՒ 4542

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՐԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂԱՀԱՅՅԱՅ

1. Ժանտարոյր, գարշահոտ:	1. Լեզուակ, խաղողիկ-թուշ:
2. Միջնաբերդ - Յիսուսի գերդաստանէն:	2. Կողմնակի մատնանրշել:
3. Նոյն գիրերը - Եգիպտական քաղաք:	3. Դաշնակցական նախկին մամուլէն - Նորաշխարհ:
4. Արական անուն - Կտոր, հատուած:	4. Չայնակից տառեր - Երկամուտք:
5. Ստացական ածական - Սպայ:	5. Լուսաւորիչի հայր - Խոտէլ չուան:
6. Մունկերը կուրծքին դէմ ծայած նստիլ:	6. Տառի մը անունը:
7. Գաղջ - Լարաւոր նուագարան:	7. Յայտնապէս - Առարկայ:
8. Մեղմ ալիք - Հայագատագրական պաշարի ուսչիրան:	8. Ծարունակուելի - Այբուբենէն:
9. Կատաղի, մոլեգին - Կրկնուած բաղաձայններ:	9. Լեռնադաշտ, բարձրաւանդակ:
10. Հայոց դպրութեան աստուածը - Սաստիկ ցեխ:	10. Արդուգարդի բանբուր սորուհին:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1	U	S	U	Շ	N	L	U	U	S	
2	Պ	Ա	Տ	Ե	Ա	Լ	Մ	Ա	Լ	
3	Ա	Պ	Ա	Ռ	Լ	Ի	Ի	Ո	Ո	
4	Ռ	Ա	Ք	Ք	Ա	Հ	Ա	Ր	Ո	Լ
5	Ի	Ս	Կ	Թ	Ա	Ր	Ա	Մ		
6	Չ	Տ	Ե	Ս		Ա	Վ	Մ		
7		Ա	Ղ	Ի	Կ	Ա	Մ	Ի	Ա	
8	Ա	Կ	Ա	Լ	Ա	Ս	Մ	Ա	Հ	
9	Լ		Լ	Ա	Լ	Ա	Ս	Պ	Ի	
10	Կ	Ր	Կ	Լ	Ա	Կ	Ի	Ա	Ճ	

ԹԻՒՒ 4541

ԽԱՉԲԱՒԻՆ

ԼՈՒՇՈՒՄԸ

1.050 L.L.

750 L.L.

530 L.L.

2.690 L.L.

1.550 L.L.

1.910 L.L.

2.550 L.L.

2.550 L.L.

14.580 L.L.